

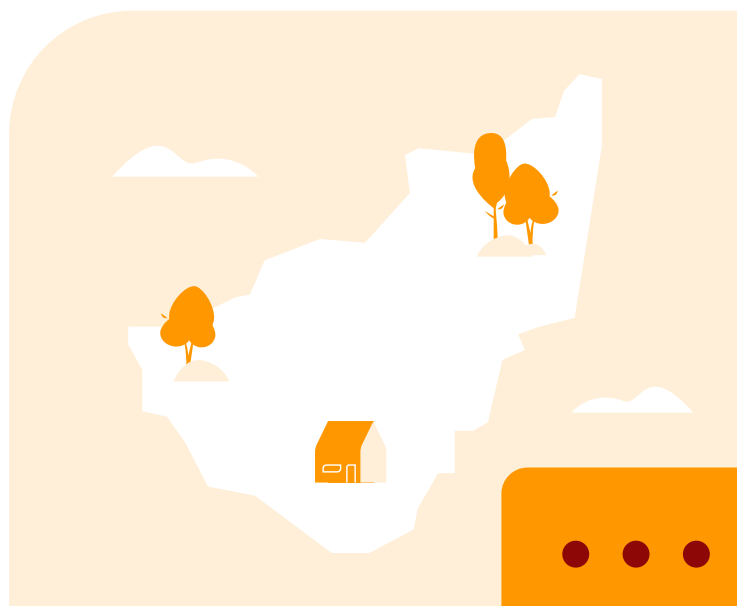

Gemeente
De Ronde Venen

Beleidsplan Armoede en Schulden

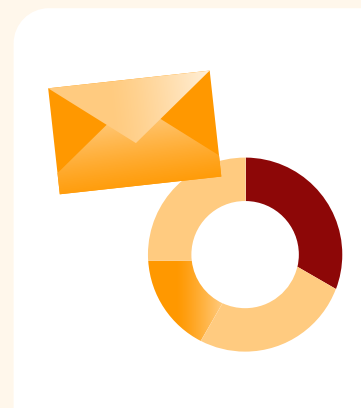
2024-2028

Start >

Inhoudsopgave

Voorwoord, names het college	3
1: Inleiding	4
1.1 Terugblik huidig beleid	5
1.2 Belangrijke wet- en regelgeving	6
2: Definities en cijfers	7
2.1 Belangrijke definities	8
2.2 Cijfers De Ronde Venen 2022	9
3: De doelen van het beleidsplan	10
4: Bestaand, versterkt en nieuw beleid	12
4.1 Behoud van bestaand beleid	13
4.2 Versterking van bestaand beleid	15
4.3 Nieuw beleid	16
5. Monitoring en verantwoording van beleid	18
6. Financiën en planning	19
Literatuurlijst	20
Bijlagen	21

Direct naar:

> **Evaluatie Beleidsplan Armoede
en Schulden 2020-2023**

Voorwoord

Geschreven namens het college

De afgelopen jaren zijn uitdagend geweest voor inwoners met een laag inkomen, ook in onze gemeente. De coronapandemie, de energiecrisis en de inflatie hebben daar een grote rol in gespeeld. De afgelopen jaren heeft gemeente De Ronde Venen zich hard ingezet om deze doelgroep te ondersteunen. En ook in de komende jaren zal de bestrijding van armoede en schulden alle aandacht krijgen.

In het nieuwe beleidsplan Armoede en Schulden 2024-2028 dat voor u ligt, leest u over de plannen van het college. Er wordt teruggeblikt op het beleid van de afgelopen jaren en de evaluatie daarvan, en er wordt stilgestaan bij de doelen en het beleid voor de komende 4 jaar. Bijvoorbeeld de komst van een gemeentepas, het behoud van belangrijke minimaregelingen en het versterken van succesvol beleid.

De gemeente doet en kan dit niet alleen. Het college wil daarom de maatschappelijke partners bedanken die een essentiële bijdrage hebben geleverd aan dit nieuwe beleidsplan, zoals Stichting Lezen en Schrijven, het Geldpunt, de bibliotheek, Kwadraad en het Servicepunt. Gezamenlijk wordt alles op alles gezet, zodat iedereen in onze gemeente mee kan doen.

Het college van gemeente De Ronde Venen

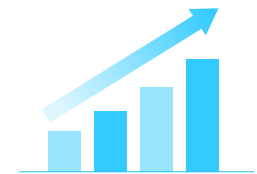
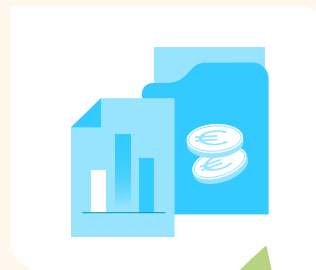
1. Inleiding

In de afgelopen jaren is steeds duidelijker geworden dat armoede en schulden meer zijn dan alleen financiële problemen. Geldzorgen hebben een brede impact op het leven van inwoners. Ze leiden niet alleen tot kortetermijndenken en impulsieve beslissingen, maar beïnvloeden ook gezondheid, werk, wonen, opleiding, opvoeding, sociale vaardigheden, politieke deelname, vrijetijdsbesteding en de omgeving waarin kinderen zich kunnen ontwikkelen.

Inwoners met geldzorgen ervaren daardoor veel stress, wat onder andere kan leiden tot sociale uitsluiting (Nibud, 2022).

Daarnaast hebben inwoners met een bijstandsincome moeite om hun financiële administratie op orde te hebben. Ook vergroten betalingsachterstanden en belangrijke levensgebeurtenissen – zoals arbeidsongeschiktheid, een scheiding of ontslag – het risico op armoede en schulden.

Het is daarom belangrijk om inwoners die hiermee te maken krijgen, vroegtijdig in beeld te krijgen. Ook heeft het bevorderen van (financiële) zelfredzaamheid en de samenwerking tussen maatschappelijke partners een preventief effect.

1: INLEIDING

1.1 Terugblik huidig beleid

Op 14 januari 2020 heeft de gemeenteraad het beleidsplan Armoede en Schulden 2020-2023 vastgesteld. Samen met maatschappelijke partners werd de hoofdmissie vastgelegd:

‘Inwoners van gemeente De Ronde Venen zijn vrij van problematische schulden en ervaren geen armoede.’

Belangrijke doelen van dit beleid waren:

- **Vroegsignalering en preventie:** We voorkomen dat financiële problemen ontstaan of verergeren.
- **Zelfredzaamheid versterken:** We versterken de (financiële) vaardigheden van inwoners.
- **Inkomensondersteuning:** We streven ernaar dat iedereen zoveel mogelijk kan deelnemen aan sociale, sportieve en culturele activiteiten, zorg en andere belangrijke zaken.
- **Schuldhulpverlening:** We lossen schulden samen op of maken ze beheersbaar.

Terugblik evaluatie

Uit de evaluatie van ons beleid van de afgelopen 4 jaar blijkt dat gezinnen met een laag inkomen met minderjarige kinderen worden bereikt. Dit is terug te zien in het gebruik van de voorzieningen die specifiek zijn gericht op kinderen. Wel is uit gesprekken met maatschappelijke partners gebleken dat de inkomensondersteunende voorzieningen te weinig zijn gericht op ouderen met een klein pensioen. Dat terwijl zij binnen de gemeente de grootste doelgroep zijn met een inkomen tot en met 120% van de bijstandsnorm.

Naast het bereiken van de beoogde doelgroep zijn er met het beleidsplan ook vele andere doelen behaald, onder andere door vroegsignalering. De oorspronkelijke doelstelling van 100 meldingen per jaar bleek te laag ingeschat. In 2020 ontvingen de consulenten al 100 meldingen van beginnende schulden per maand en inmiddels is in 2023 en 2024 het aantal meldingen per maand gestegen tot rond de 200.

Vroegsignalering draagt bij aan de daling van de gemiddelde schuld van de inwoner. De gemiddelde schuld in de gemeente is € 27.543,-. Dat is onder het landelijke gemiddelde van € 40.222,- (NVVK, 2022).

Overige aanbevelingen uit de evaluatie:

De zomeractie was een actie voor gezinnen met een laag inkomen met minderjarige kinderen. Zij konden aanspraak maken op een voucher ter waarde van € 50,- voor kleding, speelgoed en schoolmateriaal. Omdat er voor ouderen met een klein pensioen nog geen extra gemeentelijke regeling is, is het advies om deze zomeractie in te zetten voor ouderen. Zij kunnen dan een tegoed van € 50,- besteden in lokale winkels. De gezinnen die eerder gebruik konden maken van de vouchers, kunnen nu terecht bij Stichting Leergeld De Ronde Venen, die alle faciliteiten biedt die de voucher hen verschafte.

Het advies is om een gemeentepas in te voeren die het gebruik van de minimaregelingen stimuleert, de drempel om deze aan te vragen verlaagt en de uitvoeringskosten vermindert.

Door het wegvallen van de declaratieregeling wordt een aanvraag voor een minimaregeling een stuk eenvoudiger en laagdrempeliger. De verwachting is dan ook dat het gebruik hiervan gaat stijgen. De budgetten zullen dan ook omhoog moeten gaan.

1: INLEIDING

1.2 Belangrijke wet- en regelgeving

De Participatiewet (Pw) en de Wet Gemeentelijke Schuldhelpverlening (Wgs) zijn 2 belangrijke wettelijke pijlers onder het armoede- en schuldenbeleid. Hieronder worden beide wetten kort toegelicht.

Participatiewet

Het principe van de Participatiewet is dat inwoners naar vermogen meedoen aan de maatschappij en zo zelfstandig mogelijk in hun levensonderhoud voorzien. Het voornaamste doel van deze wet is om zoveel mogelijk mensen met arbeidspotentieel naar werk te begeleiden of te ondersteunen bij hun arbeidsinspanningen. Bij voorkeur wordt hierbij ingezet op betaald werk, maar indien dat niet haalbaar is, kan ook vrijwilligerswerk worden overwogen. Een tweede doel van de Participatiewet is om te verzekeren dat alle inwoners een inkomen hebben, inclusief degenen die niet in staat zijn om volledig in hun eigen onderhoud te voorzien. Deze wet voorziet in een inkomensaanvulling tot aan het geldende 'sociaal minimum'. Aangezien bijstand het laatste vangnet vormt, geldt het recht op een bijstandsuitkering, ook wel sociale bijstand, alleen indien er geen andere voorliggende, wettelijke regeling van toepassing is.

Participatiewet in Balans

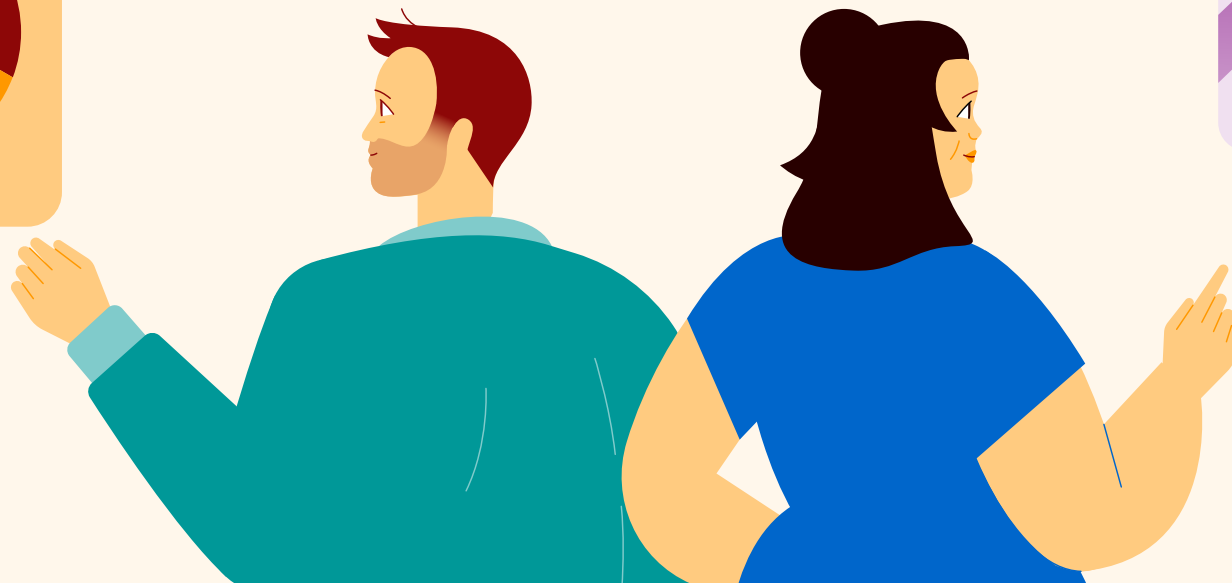
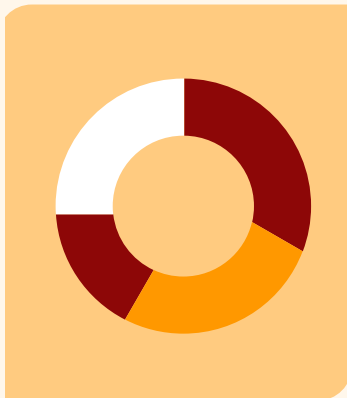
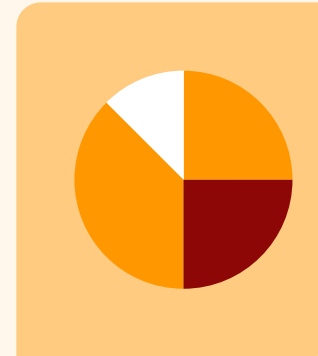
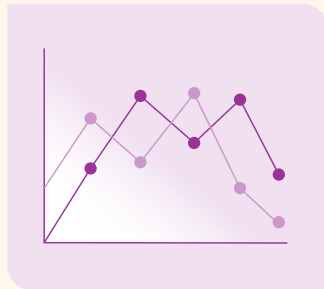
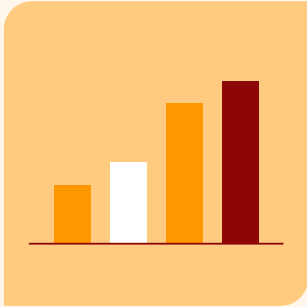
Het programma Participatiewet in Balans is een herziening van de Participatiewet en heeft als doel dat iedereen kan beschikken over een toereikend en zeker bestaansminimum. Inwoners moeten gestimuleerd en ondersteund worden om naar vermogen deel te nemen op de arbeidsmarkt en aan de samenleving. Het bevorderen van bestaanszekerheid moet in samenwerking met verschillende maatschappelijke partners worden opgepakt voor inkomenszekerheid, werkzekerheid, menselijkheid en basisvoorzieningen wonen en zorg. De verwachting is dat er eind 2024 meer duidelijkheid is over dit programma.

Wet gemeentelijke Schuldhelpverlening

Sinds de implementatie van de Wet Gemeentelijke Schuldhelpverlening (Wgs) in 2012 zijn gemeenten verantwoordelijk voor schuldhulpverlening. Dit betekent dat zij hun inwoners bij moeten staan in het oplossen en voorkomen van schulden via integrale schuldhulpverlening. Vroegtijdige signalering van schulden valt ook onder de wettelijke verantwoordelijkheden. Daarnaast mogen gemeenten persoonsgegevens uitwisselen met woningcorporaties, water- en energieleveranciers en zorgverzekeraars.

2. Definities en cijfers

2: DEFINITIES EN CIJFERS

2.1 Definities

Armoede

Bij armoede wordt vaak direct gedacht aan het hebben van (te) weinig geld. Maar de vraagstukken en uitdagingen die met armoede samenhangen, gaan over méér dan geld. Het Sociaal Cultureel Planbureau (2019) definieert armoede als volgt: 'Mensen zijn arm wanneer ze gedurende langere tijd niet de middelen hebben voor de goederen en voorzieningen die in hun samenleving als minimaal noodzakelijk gelden.'

Sociale armoede

Financiële armoede en schulden hebben als gevolg dat inwoners niet kunnen deelnemen aan de maatschappij. Ze hebben bijvoorbeeld geen geld voor een sportclub of vereniging, schoolactiviteiten, uitstapjes, openbaar vervoer, een fiets of toegang tot internet. Deze sociale armoede kan op de volgende gebieden inkomensongelijkheid creëren:

- **Gevoel:** Kansarm zijn kan leiden tot een laag zelfbeeld, een minderwaardigheidsgevoel en schuldgevoelens.
- **Kennis:** Kansarme gezinnen hebben minder toegang tot informatiekanalen door bijvoorbeeld het ontbreken van een sterk sociaal netwerk of geen toegang tot internet.
- **Vaardigheden:** Vaardigheden op het gebied van (financiële) opvoeding worden vaak al in de jeugd aangeleerd. Als dit niet gebeurt, is het moeilijk om deze vaardigheden later zelf op te doen.
- **Levensdomeinen:** Denk hierbij aan goede huisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, arbeidsparticipatie en vrijetijdsbesteding.

Schulden

Niet elke schuld of betalingsachterstand is direct een probleem. Dat wordt het pas als schulden niet kunnen worden afbetaald of daarmee is gestopt. De NVVK (2023) definieert het als een situatie waarin "alle openstaande vorderingen niet binnen 36 maanden betaald kunnen worden". De NVVK (2023) definieert een problematische schuldsituatie als: 'Een situatie waarin te voorzien is dat een natuurlijke persoon schulden niet zal kunnen blijven afbetalen of is gestopt met afbetalen. In ieder geval een situatie waarin niet binnen 36 maanden alle openstaande vorderingen betaald kunnen worden (met een betalingsregeling)'.

De gemeente helpt ook inwoners van wie de schulden nog niet problematisch zijn, maar wel daartoe kunnen leiden, gebaseerd op hun individuele situatie. Iedereen die zich meldt, wordt daarom geholpen, ongeacht de hoogte van hun inkomen.

Cijfers De Ronde Venen 2022*

4,9

signalen per 1000
inwoners per maand

4,0

Landelijk
gemiddelde

95%

van deze signalen
wordt een melding

80%

Landelijk
gemiddelde

26%

van deze meldingen
leidt tot contact
met de inwoner

20%

Landelijk
gemiddelde

17% Telefoon

27% E-mail

28% Brief

7% Huisbezoek

7% SMS/WhatsApp

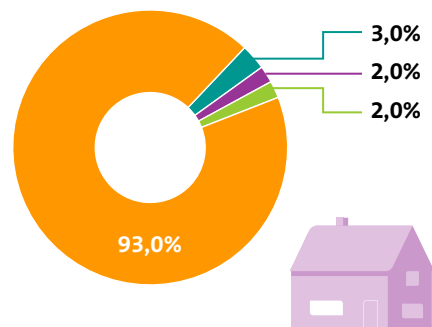
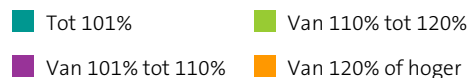
14% Anders

*Dit zijn cijfers over vroegsignalering uit 2023. De verschillen tussen landelijke en lokale cijfers zijn te verklaren door het groot aantal meldingen dat waterbedrijf Vitens toestuurt, ook van een paar euro. De interne afspraak is gemaakt om meldingen onder de € 50,- niet op te pakken.

2: DEFINITIES EN CIJFERS

Armoedemonitor gemeente De Ronde Venen, 2022

Huishoudens verdeeld naar inkomen ten opzichte van het beleidsmatig minimum*

19.400

huishoudens wonen in de gemeente.

1400

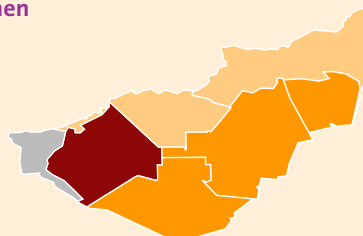
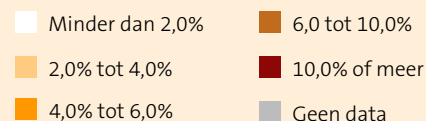
huishoudens leven **niet-langdurig** onder de armoedegrens van **120%** in De Ronde Venen.

800

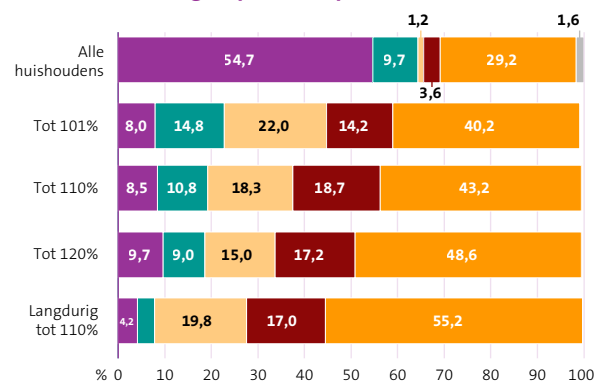
huishoudens leven **langdurig** onder de armoedegrens tot **120%** van de toepasselijke bijstandsnorm.

*Voorlopige cijfers

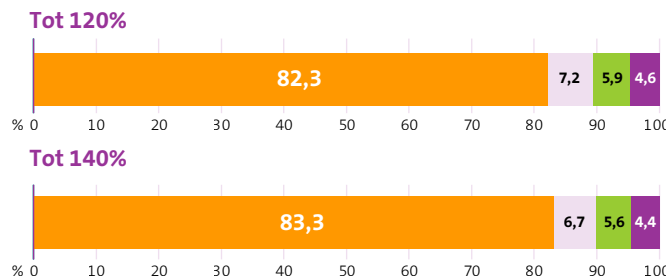
Aandeel huishoudens per wijk met een inkomen tot 110% van het beleidsmatig minimum*

Belangrijkste inkomensbron binnen inkomensgroepen ten opzichte van het beleidsmatig minimum*

Aantal minderjarige kinderen in huishouden binnen inkomensgroepen ten opzichte van het beleidsmatig minimum*

Toelichting

De cijfers zijn afkomstig van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en dateren van peildatum 1 januari 2022. Het CBS maakt onderscheid tussen 'definitieve' en 'voorlopige' cijfers. In dit onderzoek is uitgegaan van de voorlopige gegevens.

Per huishouden is gekeken naar het besteedbare huishoudinkomen in verhouding tot het beleidsmatig minimum. In het overzicht is ook aandacht besteed aan huishoudens met een langdurig laag inkomen. Dit betekent dat het huishouden ten minste vier jaar achtereenvolgend een inkomen had van 101%, 110% of 120% van het beleidsmatig minimum.

De cijfers zijn uitgesplitst naar kenmerken zoals type huishouden, belangrijkste inkomensbron, wijken, leeftijd van de hoofdkostwinner (65 jaar en ouder) en aantal (minderjarige) kinderen.

Het onderzoek maakt gebruik van integrale gegevens over inkomens en vermogens van huishoudens. Om betrouwbare informatie weer te geven, zijn de aantallen afgerond op honderdtallen. Percentages zijn berekend op onafgeronde aantallen en afgerond op één decimaal.

Het CBS werkt bij elk onderzoek met strenge eisen om data op een veilige manier te verwerven, te verwerken en te publiceren en is transparant over de manier van werken en de methodieken. Voor meer informatie kunt u terecht op www.cbs.nl/privacy.

3. De doelen van het beleidsplan

Met het beleidsplan Armoede en Schulden 2020-2023 zijn het gelukt om gezinnen met minderjarige kinderen geholpen te helpen. Er zijn meer dan voldoende voorzieningen waarop zij een beroep kunnen doen. Wel zijn we tot de conclusie gekomen getrokken dat ouderen met een klein pensioen niet als doelgroep is meegenomen.

Dit komt mede doordat veel van het beleid landelijk is bepaald, zoals de huur-, zorg- en kinderopvangtoeslag, en de focus vaak ligt op minderjarige kinderen.

Omdat de gemeente de taak heeft om deze wetten uit te voeren, kan er vaak maar beperkte invloed worden uitgeoefend.

Met de invloed die wél mogelijk is, zorgt de gemeente, in samenwerking met maatschappelijke partners, voor passende ondersteuning aan inwoners die schulden hebben of moeten rondkomen van een minimum.

3: DE DOELEN VAN HET BELEIDSPLAN

1. De toegang tot minimavoorzieningen laagdrempeliger maken en daarmee het bereik vergroten

Het bereik van de minimaregelingen is lager dan gewenst, vooral die van de regeling Iedereen Actief. Zo maakte in 2023 slechts 7% van de rechthebbenden gebruik van de regeling, wat neerkomt op 75 aanvragen. Het vermoeden is dat schaamte en de hoge drempel om de regeling aan te vragen hierbij een grote rol spelen. Daarom introduceert de gemeente per 1 januari 2025 een gemeentepas onder de naam De Groene Hart Pas, die het gebruik van minimaregelingen stimuleert en de voorzieningen toegankelijker maakt. De pas wordt verderop in dit beleidsplan nader toegelicht.

2. Het aantal inwoners met problematische schulden verminderen dankzij preventie en vroegtijdige ondersteuning

Door preventie en vroegtijdige ondersteuning wordt voorkomen dat schulden ontstaan of dat eerste betalingsachterstanden leiden tot problematische schulden. Door middel van vroegsignalering zijn huishoudens met betalingsachterstanden sneller in beeld bij de gemeente. Hierdoor is het mogelijk hen eerder te helpen en hogere kosten te voorkomen. Ook wil de gemeente beter zicht krijgen op jongeren die kwetsbaar zijn voor schulden.

3. Meer inwoners naar schuldhulpverlening leiden en de uitval tijdens deze trajecten verkleinen

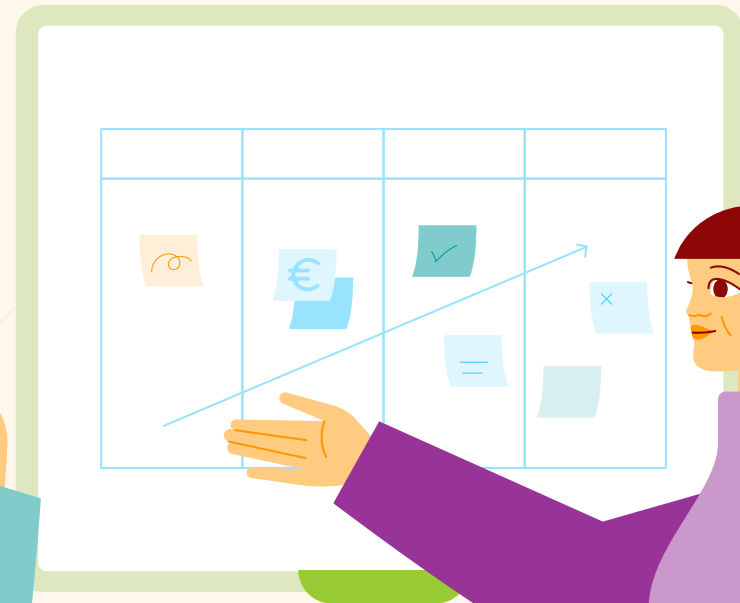
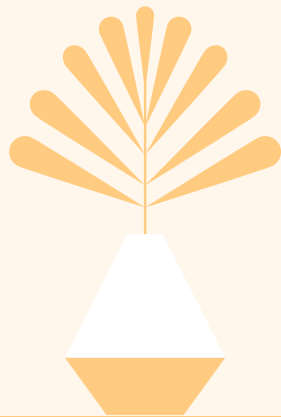
De gemeente heeft geconcludeerd dat weinig inwoners gebruik maken van schuldhulpverlening. Het is daarom belangrijk dat de toegankelijkheid en zichtbaarheid van deze diensten wordt vergroot, bijvoorbeeld door middel van voorlichting en informatiesessies. Daarnaast is het doel om de uitval tijdens schuldhulpverleningstrajecten te verkleinen. Dit bereiken we door elke schuldenaar een vaste begeleider toe te wijzen, wat zorgt voor consistentie in de begeleiding en het opbouwen van een vertrouwensband. Ook wordt er nadruk gelegd op nazorg om langdurige ondersteuning te bieden.

Een belangrijk uitgangspunt is dat iedereen mee moet kunnen doen in de maatschappij; iedereen die het zonder ondersteuning niet redt, kan een beroep doen op de gemeente of een van de maatschappelijke partners die gesubsidieerd wordt door de gemeente. Denk hierbij aan de Voedselbank of een voorziening vanuit Stichting Urgente Noden (SUN). We zoeken waar nodig de menselijke maat bij de uitvoering van onze dienstverlening en passen maatwerk toe. De gemeentelijke dienstverlening dient laagdrempelig en toegankelijk te zijn. Het uitgangspunt blijft dat werken moet lonen en dat terugvallen in armoede zoveel mogelijk voorkomen moet worden.

4. Bestaand, versterkt en nieuw beleid

Om de eerdergenoemde doelen te behalen, zet de gemeente verschillende instrumenten in. Daarin wordt onderscheid gemaakt tussen bestaand beleid dat wordt behouden, bestaand beleid dat wordt versterkt en nieuw beleid dat wordt gevormd. Hieronder leest u per onderdeel welke regelingen daaronder vallen.

4. BESTAAND, VERSTERKT EN NIEUW BELEID

4.1 Behoud van bestaand beleid

Collectieve zorgverzekering

Inwoners met een inkomen tot en met 120% van de bijstandsnorm kunnen gebruik maken van de collectieve zorgverzekering. Deze bestaat uit een basisverzekering, inclusief een aanvullende verzekering. De aanvullende verzekering is uitgebreid met extra vergoedingen voor kosten zoals brillen, fysiotherapie of de tandarts. De zorgverzekering geeft hierbij een korting en de gemeente betaalt een deel van de premie. Er kan ook worden gekozen voor een aanvullende verzekering met meer dekking.

Bijzondere bijstand

Inwoners met een laag inkomen die onverwacht voor hoge kosten komen te staan, kunnen bijzondere bijstand aanvragen. Dit is bedoeld voor bijzondere noodzakelijke kosten die de inwoner niet zelf kan betalen, zoals bewindvoeringskosten.

Stichting Urgente Noden (SUN) De Ronde Venen

SUN biedt financiële noodhulp aan inwoners van de gemeente, bijvoorbeeld hulp in natura, een financiële bijdrage of een renteloze lening. Hiermee voorziet de stichting in materiële behoeften, waar wettelijke regelingen en (gemeentelijke) voorzieningen niet aan kunnen voldoen.

Individuele inkomenstoeslag

De individuele inkomenstoeslag is een vrij besteedbaar bedrag voor inwoners die ouder zijn dan 21 jaar en jonger dan de AOW-leeftijd. Ook moeten ze 3 jaar of langer een inkomen van 110% van de bijstandsnorm hebben. Inwoners kunnen dit eens in de 12 maanden aanvragen, onder de voorwaarde dat er geen zicht is op een verbetering van het inkomen, bijvoorbeeld door ziekte.

Studietoeslag

De studietoeslag is voor scholieren en studenten die niet kunnen werken door een beperking of chronische ziekte. Normaal gesproken ontvangt een student inkomsten vanuit werk, maar dit is in sommige gevallen niet mogelijk. De hoogte van de studietoeslag hangt af van de leeftijd.

Stichting Jongeren Actief

Stichting Jongeren Actief is er voor jongeren uit gezinnen die minder geld te besteden hebben. Zij kunnen een vergoeding van maximaal € 400,- krijgen om deel te nemen aan sport, kunst en cultuur. Dit kan bijvoorbeeld worden ingezet voor contributie, sporttenues, materiaal of goede schoenen.

Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen

Huishoudens met een inkomen rond het sociaal minimum en zonder vermogen komen in aanmerking voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen zoals, waterschapsbelastingen.

4. BESTAAND, VERSTERKT EN NIEUW BELEID

Proces schuldhulpverlening

We onderscheiden verschillende fases in onze schuldhulpverlening. Deze staan in het stroomschema weergegeven. Ook de komende jaren blijven we hiermee werken.

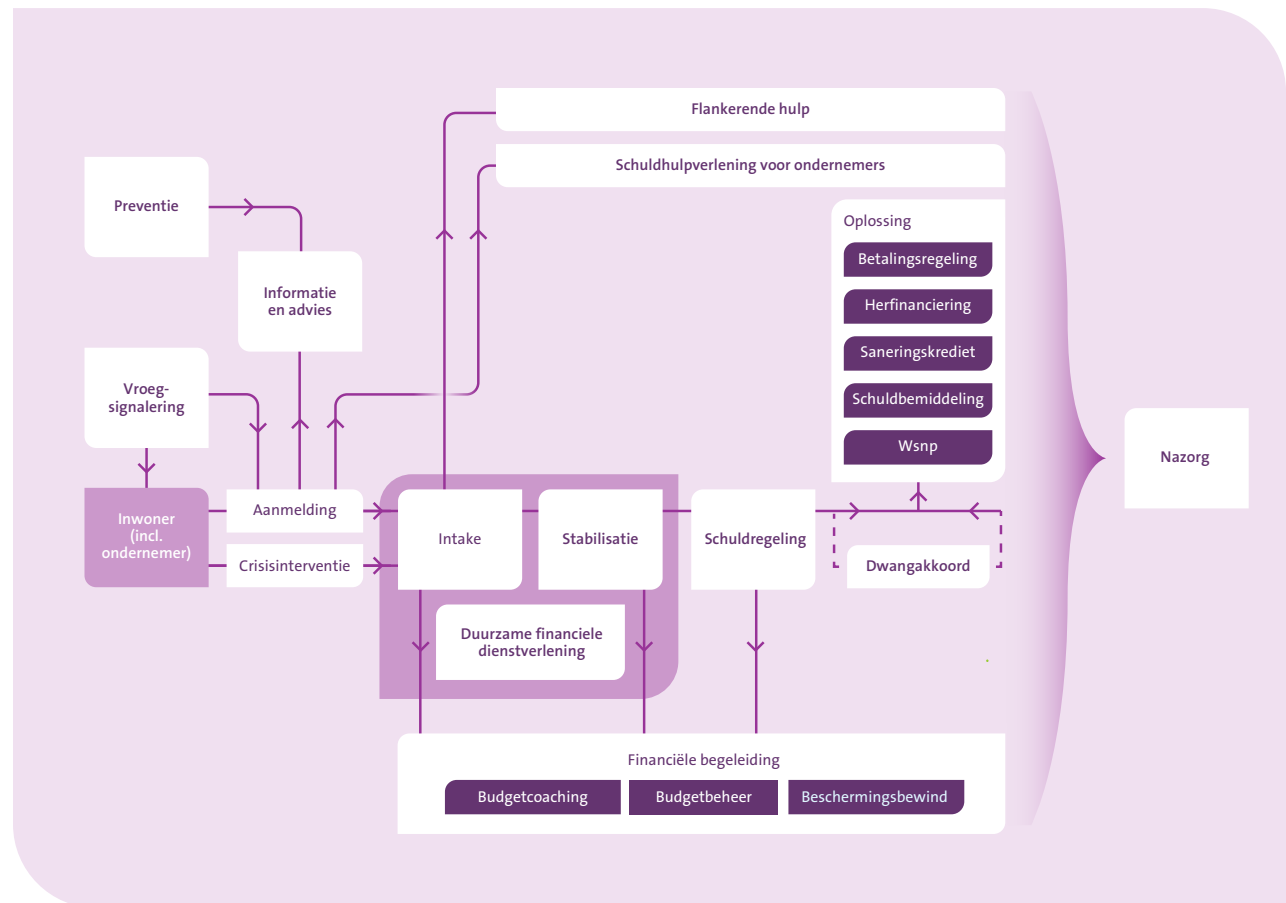
Samenwerking partners

In 2022 werd het startschot gegeven voor het partneroverleg. Elke 3 maanden komen in het gemeentehuis verschillende maatschappelijke partners bij elkaar, zoals de Voedselbank, het Servicepunt, het Geldpunt en Kwadraad. Ook woningcorporatie Cazas Wonen en de Kredietbank schuiven aan, evenals de consultants van de gemeente die betrokken zijn bij vroegsignalering.

Tijdens dit overleg worden de partners bijgepraat over welke hulp er is voor inwoners met financiële problemen en worden er gezamenlijke oplossingen besproken en aangeboden. Ook krijgen partners te horen welke wetten gelden en welke kaders er zijn.

Vroegsignalering

Met vroegsignalering krijgt de gemeente beter zicht op huishoudens met betalingsachterstanden. Dat maakt het mogelijk om hen eerder te helpen en hoge schulden te voorkomen. De consultants vroegsignalering pakken aan het eind van de maand de meldingen op van energieleveranciers, woningcorporatie Cazas Wonen en waterbedrijf Vitens. Daarnaast behandelen ze gedurende de maand ook crisismeldingen, zoals dreigende woningontuimingen of het stopzetten van energie- of waterlevering. In zo'n geval moet er binnen 3 dagen een gesprek plaatsvinden.

In het geval van betalingsachterstanden wordt er op verschillende manieren contact gezocht: per brief, telefonisch of via huisbezoeken. Ook is er aandacht voor heldere taal in tekst en spraak. Indien nodig draagt de consultant de inwoner over aan schuldhulpverlening, het Geldpunt, de bibliotheek, Kwadraad of budgetmaatjes.

Geldpunt

Bij het Geldpunt kunnen inwoners terecht met al hun vragen over financiën. Het inlooppreekuur is elke maandagmiddag, samen met Kwadraad en de Kredietbank. Er zijn vrijwilligers van Tympaan-De Baat en sociaal raadslieden van Kwadraad aanwezig om inwoners direct te helpen.

4. BESTAAND, VERSTERKT EN NIEUW BELEID

4.2 Versterking van bestaand beleid

Stichting Leergeld De Ronde Venen

Stichting Leergeld De Ronde Venen helpt kinderen tussen de 4 en 18 jaar uit gezinnen met lage inkomens. Zo kunnen ze deelnemen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten en hierdoor meer kennis opdoen, zich verder ontplooiën, vaardigheden ontwikkelen en hun eigenwaarde vergroten. Er wordt ook voorzien in andere behoeften, zoals schoolspullen, een laptop, een fiets of een verjaardagspakket.

Bij het inventariseren van de hulpbehoefte wordt het vierogenprincipe gehanteerd. Dat wil zeggen dat er altijd 2 personen zijn betrokken, het liefst een man en een vrouw. Ook wordt er een inkomenstoets en, waar nodig, een schuldentoets gedaan. Zo wordt duidelijk of het gezin ook recht heeft op andere regelingen, zoals de Voedselbank.

Stichting Leergeld De Ronde Venen vervangt Kansen voor alle kinderen. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat de beoogde doelgroep niet werd bereikt. Zo werd er geen inkomenstoets gehanteerd en werden er vooral elektrische fietsen verstrekt, wat tot hoge kosten en meer ongelijkheid leidde.

Iedereen Actief

Iedereen Actief is voor volwassenen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Zij krijgen een tegoed van maximaal € 100,- voor deelname aan sport, kunst of cultuur. Bijvoorbeeld om lid te worden van een sport-, muziek, of toneelvereniging, maar ook voor zwemles, culturele cursussen of entreetickets voor musea en voorstellingen.

Vanaf 2025 komt deze regeling als een tegoed op de gemeentepas te staan. Hierdoor is het eenvoudiger en laagdrempeliger om er gebruik van te maken.

Versterken samenwerking met andere partijen

Het bestrijden van armoede en schulden kan gemeente De Ronde Venen niet alleen. Gelukkig zijn er tal van goede initiatieven, opgezet door vrijwilligers, fondsen en maatschappelijke organisaties. De gemeente zoekt daarin graag de verbinding op. Deze partijen hebben namelijk beter zicht op wat er speelt in de wijken en waar inwoners met een laag inkomen tegenaan lopen. Ook is de ondersteuning die zij bieden vaak laagdrempelig en op maat.

Vergroten bekendheid regelingen

Omdat de zichtbaarheid van de armoederegelingen in gemeente De Ronde Venen onvoldoende was, is in 2023 de opdracht 'Zichtbaarheid Armoederegelingen' opgesteld.

De eerste stap was het overzicht van de minimaregelingen aanpassen. Deze dient jaarlijks geüpdatet te worden. De volgende stap is het maken van ondertitelde animaties waarin de verschillende regelingen in heldere taal worden uitgelegd.

Op die manier zijn de regelingen ook te begrijpen voor inwoners die moeite hebben met de Nederlandse taal. Dat is voor deze groep extra belangrijk, omdat laaggeletterdheid en armoede vaak hand in hand gaan.

De animaties komen op de website en het YouTube-kanaal van de gemeente. Ook worden ze gedeeld met de maatschappelijke partners, zoals het Servicepunt. Het voornemen is om soortgelijke video's te maken rondom levensgebeurtenissen, zoals 18 jaar worden.

Trainingen rondom levensgebeurtenissen

De maatschappelijke partners geven trainingen over levensgebeurtenissen. Kwadraad heeft bijvoorbeeld een sessie voor jongeren en hun ouders over alle zaken die je als 18-jarige moet regelen. Daarnaast is het voornemen om bijeenkomsten voor inwoners te organiseren over andere levensgebeurtenissen, zoals scheiden, met pensioen gaan en het overlijden van een dierbare.

Meer aandacht voor laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid is vaak een belemmering om zelfredzaam te zijn. Daarom besteedt de gemeente extra aandacht aan het begrijpelijker maken van haar communicatie – bijvoorbeeld door middel van animaties, brieven en websiteteksten in heldere taal – en het aanbieden van gratis taalhulp. Dit is voor alle inwoners beschikbaar bij, onder andere, de bibliotheek.

4.3 Nieuw beleid

Gemeentepas

Samen met de gemeenten Woerden, Oudewater, Montfoort en Bodegraven-Reeuwijk introduceert gemeente De Ronde Venen per 1 januari 2025 de gemeentepas. Deze krijgt de naam *De Groene Hart Pas*. De pas is in eerste instantie bedoeld voor inwoners met een laag inkomen. Het doel is om het gebruik van de regelingen te bevorderen en de drempel om deze aan te vragen te verlagen. Inwoners hoeven zich maar één keer te identificeren en kunnen vervolgens het hele jaar gebruik maken van alle regelingen. Voorheen moesten inwoners elke regeling apart aanvragen en telkens opnieuw bewijsstukken delen, zoals bankafschriften, spaarrekeningen en vermogensinformatie.

De Groene Hart Pas is gebruiksvriendelijk, toegankelijk en kan aan diverse thema's worden gekoppeld, zoals het verduurzamen van de woning en gratis toegang tot de bibliotheek. Daarnaast wordt er ook bespaard op uitvoeringskosten. In 2025 wordt onderzocht of en wanneer de pas uitgebreid kan worden met andere regelingen, voorzieningen en activiteiten. Het streven is ook om de pas beschikbaar te maken voor alle inwoners van de gemeente. Inwoners boven de inkomensgrens van 120% kunnen de pas dan kopen en daarmee profiteren van kortingen en extra's.

4. BESTAAND, VERSTERKT EN NIEUW BELEID

Meer grip op bewindvoering

De maatschappelijke partners hebben gevraagd of er meer grip kan komen op de kwaliteit van bewindvoering. In 2023 is besloten om een overeenkomst te sluiten met bewindvoerders en de gemeente. Er worden afspraken gemaakt over de in- en doorstroom naar schuldhulpverlening en de uitstroom naar financiële zelfredzaamheid. Door afspraken te verankeren in een convenant is er meer regie op de kwaliteit van de bewindvoering en wordt de samenwerking op deze onderwerpen minder vrijblijvend.

Nieuwe gesprekken over minimaregelingen

Het Geldpunt heeft gesprekken over de collectieve zorgverzekering. Sinds 2022 sloot hierbij ook een klantmanager van de gemeente aan om vragen te beantwoorden over inkomen. Dit werd zeer positief ontvangen. Om hierop in te spelen, biedt het Geldpunt nieuwe gesprekken aan over minimaregelingen. Ook hier zal een klantmanager bij aanwezig zijn.

Voorlichting op scholen

Het voorkomen van schulden begint met bewustwording en vroege interventie. Daarom gaat de gemeente inzetten op voorlichting geven op scholen en in gemeenschappen. Op die manier worden jongeren en hun ouders geïnformeerd over de gevaren van schulden en het belang van financieel verantwoord gedrag. Ook worden er workshops, interactieve sessies en campagnes via sociale media aangeboden, waardoor jongeren leren goede beslissingen te nemen over hun geld.

Meer ondersteuning voor jongeren in kwetsbare posities

Achterstallige betaling van zorgpremie is een van de eerste signalen van geldproblemen, vooral bij jongeren in kwetsbare posities. Deze doelgroep is vaak niet in beeld bij de opzet van gemeentelijke regelingen. Daarom gaan de consultants vroegsignalering maandelijks een lijst opvragen bij het CAK. De gemeente kan vervolgens maatregelen nemen om deze doelgroep te ondersteunen, bijvoorbeeld door het Geldpunt onder de aandacht te brengen en te wijzen op de minimaregelingen.

Nieuwe aanbesteding schuldhulpverlening

Schuldhulpverlening vervult een cruciale rol in de strijd tegen armoede en biedt inwoners de kans om weer actief deel te nemen in de maatschappij. Daarom heeft de gemeente het huidige contract met de Kredietbank Nederland verlengd. Deze loopt af op 1 juni 2025. Na de zomer van 2024 gaat de gemeente een aanbesteding voorbereiden voor de periode daarna. Een eis is dat de aanbieder zorgt voor medewerkers op locatie in de gemeente, zodat inwoners niet ver hoeven te reizen. Ook wordt de schuldhulpverlening voor ondernemers meegenomen in de aanbesteding.

5. MONITORING EN VERANTWOORDING VAN BELEID

Monitoring en verantwoording beleid

We beschouwen de evaluatie van het armoede- en schuldenbeleid als nulmeting

Aan de hand van indicatoren meten we de effecten van het beleid en monitoren we of we de doelstellingen zoals genoemd in hoofdstuk 3 behalen. We maken hierbij onderscheid tussen kernindicatoren en subindicatoren; kernindicatoren laten in één oogopslag zien hoe het staat met onze doelstellingen, subindicatoren voorzien ons van kengetallen.

We toetsen of het beleidsplan herijking nodig heeft

Dit beleidsplan is geen statisch, vaststaand beleid voor de komende 4 jaar. Jaarlijks wordt er gekeken of het beleidsplan herijking nodig heeft. Indien dit het geval is, wordt de raad hierover geïnformeerd met een raadsinformatiebrief.

Doel 1: Het bereik vergroten door laagdrempelige toegang tot de minimavoorzieningen.

Kernindicator 1

Het percentage van de huishoudens dat gebruik maakt van een regeling vergeleken met het aantal huishoudens dat recht heeft op de regeling is 80%

Doel 2: Minder inwoners met problematische schulden, door in te zetten op preventie en het vroegtijdig ondersteunen van inwoners.

Kernindicator 2

In de periode 2024-2028 maken elk jaar 10% meer rechthebbenden gebruik van minimaregelingen

Kernindicator 2.1

Er zijn minstens 2 spreekuren per jaar over de minimavoorzieningen

Kernindicator 2.3

Het aantal jongeren met schulden dat gebruik maakt van het Geldpunt, van vroegsignalering of met een schone lei begint, is in de afgelopen 12 maanden gestegen

Kernindicator 2.4

Het aantal jongeren met schulden daalt in de afgelopen 12 maanden

Doel 3: Meer inwoners naar schuldhulpverlening leiden en verkleinen van de uitval tijdens de trajecten.

Kernindicator 3

Het percentage problematische schulden daalt ten opzichte van het aantal instromende inwoners

Kernindicator 3.1

Het totaal aantal instromende inwoners daalt in de afgelopen 12 maanden

Kernindicator 3.2

Het aantal inwoners dat aan het einde van het traject de schulden 100% heeft afbetaald, finale kwijting (MSNP) krijgt of met een schone lei begint (WSNP) stijgt.

Kernindicator 3.3

De hoogte van de gemiddelde schuld ligt onder het landelijk gemiddelde

Kernindicator 3.4

In 2028 maakt 80% van de schuldenaren gebruik van nazorg bij schuldhulpverlening

6. FINANCIËN EN PLANNING

Financiën en planning

Het armoede- en schuldenbeleid wordt uitgevoerd binnen de begroting die is vastgesteld door de raad. Het kan zijn dat bestaande budgetten en beschikbare middelen opnieuw worden samengesteld of dat er meer geld nodig is voor extra inzet. Dit wordt aan de raad voorgelegd met een voorstel bij de kadernota.

De raad heeft het armoede- en schuldenbeleid opgehoogd met € 100.000,- per 1 januari 2025. Dit bedrag is onderverdeeld in:

- € 50.000,- voor Iedereen Actief;
- € 25.000,- voor De Groene Hart Pas;
- € 25.000,- voor Stichting Urgente Noden.

Daarnaast zijn er middelen gekomen uit het programma Aanpak, Geldzorgen, Armoede en Schulden, dat in juli 2022 aan de Tweede Kamer is gepresenteerd. Dit is een bedrag van € 50.000,- over de jaren 2024 t/m 2028. Deze extra middelen worden ingezet voor Iedereen Actief en voor extra ad-hocinitiatieven.

€ X 1000	2024	2025	2026	2027	2028
Kwijtschelden belastingen	151	151	151	151	151
Bijzondere bijstand (inc. Individuele inkomenstoeslag)	354	354	354	354	354
Collectieve zorgverzekering	157	157	157	157	157
Inkomensondersteuning Chronisch Zieken en Gehandicapten (ICG)	90	0	0	0	0
De Groene Hart Pas	0	76	76	76	76
Studietoeslag	25	20	20	20	20
Stichting JongerenActief	75	75	75	75	75
Iedereen Actief	30	119	119	119	119
Zomervoucher / Seniorentegoed	28	23	23	23	23
Sintactie	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Vroegsignalering	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
Schuldhulpverlening	175	175	175	175	175
Kansen voor alle kinderen stopt per 1 september en wordt vervangen door Stichting Leergeld De Ronde Venen	50	50	50	50	50
Stichting Urgente Noden	0	25	25	25	25
Totaal	1155	1245	1245	1245	1245

*Daarnaast worden subsidies verleend aan maatschappelijke partners om ondersteuning te bieden bij armoede en schulden. Denk hierbij aan budgetcoaches en sociaal raadslieden. Deze kosten zijn niet opgenomen in deze begroting.

LITERATUURLIJST

CBS. (2022). [Armoedescan](#)

Christoffels, I., Baay, P., Bijlsma, I., & Levels, M. (2016). Over de relatie tussen laaggeletterdheid en armoede. Den Haag: Stichting Lezen & Schrijven i.s.m. echo.

College voor de Rechten van de Mens. (z.d.) [Armoede](#).

Dashboard Geletterdheid in Zicht. (z.d.) [Puntschatting gemeente De Ronde Venen](#).

Het Sociaal Cultureel Planbureau. (2019). [Definitie armoede](#).

Nibud. (2022). Rondkomen en betalingsachterstanden.

NVVK. (2023). [NVVK-onderzoek Halvering aflosperiode Msnp-traject](#).

Rijksoverheid. (2024). [Uitstaande coronaschuld blijft dalen, Belastingdienst blijf hulp bieden](#).

Stichting Lezen en Schrijven. (2020) [Eenvoudige taal](#).

Stichting Lezen en Schrijven. (z.d.) [Laaggeletterdheid](#).

Colofon:

Auteur: Mathilda Nuij
en Maikel de vries

Versie: Januari 2025

Vormgeving: Clarify

5. Bijlagen

Gemeente
De Ronde Venen

Evaluatie Beleidsplan Armoede en Schulden

2020-2023

Inhoudsopgave

Algemeen	24	Opgave 3: Inkomensondersteuning	35
Samenvatting	25	3.1 Minimaregelingen	36
Opgave 1: Preventie en vroegsignalering	26	3.2 Collectieve zorgverzekering	39
1.1 Meer zichtbaarheid voor armoederegelingen	27	3.3 Inkomensondersteuning Chronisch Zieken en Gehandicapten (ICG)	40
1.2 Sociale kaart	27	Opgave 4: Schuldhelpverlening	41
1.3 Kennis en vaardigheden inwoners	27	4.1 Kredietbank Nederland	42
1.4 Vroegsignalering	28	4.2 Nazorg	43
1.5 Schulden	28	Advies	44
Opgave 2: Versterken zelfredzaamheid	30	Bijlagen	46
2.1 Geldplannen van het Nibud	31	Bijlage 1: Stroomschema vroegsignalering	47
2.2 Partneroverleg	31	Bijlage 2: Kenmerken klanten schuldhelpverlening	48
2.3 Schuldhelpverlening	31	Bijlage 3: CBS cijfers	49
2.4 Geldpunt	32	Literatuurlijst	50
2.5 Cijfers	33		
2.6 Woningontruimingen	34		

Terug naar:

**Beleidsplan Armoede en
Schulden 2024-2028**

Algemeen

1.1 Inleiding

Voor u ligt de evaluatie van het beleidsplan Armoede en Schulden 2020-2023, dat begin 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld. Sinds januari 2022 werken we gezamenlijk aan onze hoofdmissie: “Inwoners van de gemeente De Ronde Venen zijn vrij van problematische schulden en ervaren geen armoede.”

In deze evaluatie leest u wat dit beleidsplan concreet heeft betekend voor de doelgroep, wat de aandachtsgebieden zijn en wat ons advies is op basis van de resultaten.

Gebruik de navigatieknoppen onderin de pagina's om te schakelen tussen pagina's.

1.2 Leeswijzer

De evaluatie is onderverdeeld in verschillende hoofdstukken. In hoofdstuk 1 behandelen we preventie en vroegsignalering. In hoofdstuk 2 gaan we in op het versterken van zelfredzaamheid. Hoofdstuk 3 staat in teken van inkomensondersteuning. Tenslotte evalueren we in hoofdstuk 4 de schuldhelpverlening. We sluiten af met ons advies voor het nieuwe beleidsplan Armoede en Schulden 2024-2027.

1.3 Ontwikkelingen wet- en regelgeving

Bij het lezen van deze evaluatie moet rekening worden gehouden met de ontwikkelingen in de wet- en regelgeving uit de beleidsperiode 2020-2024. We lichten deze hieronder toe:

Wijziging Wet gemeentelijk schuldhulpverlening (Wgs)

Vóór 1 januari 2021 was vroegsignalering niet expliciet opgenomen in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs), wat botste met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Uit praktijkervaringen bleek echter dat inwoners met schulden juist baat hebben bij contact, vooral in een vroeg stadium.

Door vroegsignalering expliciet als wettelijke taak op te nemen, werden de problemen met de AVG weggenomen. Sindsdien mogen gemeenten persoonsgegevens verzamelen, om zo op eigen initiatief de juiste hulp aan te kunnen bieden. Deze wetswijziging verplicht ook de gemeente De Ronde Venen om vroegsignalering op te pakken en signalen uit te wisselen met energieleveranciers, zorgverzekeraars, woningcorporatie Cazas Wonen en waterbedrijf Vitens.

Verkorting aflostermijn

Op 7 februari 2023 stemde de Eerste Kamer in met een wijziging van de Faillissementswet, waarbij de duur van het traject Wettelijke schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) werd verkort tot 18 maanden.

Het college heeft dit advies opgevolgd en per 1 juli 2023 de aflostermijn verkort tot 18 maanden.

Studietoelage

Op 1 april 2022 is de *studietoelage* in werking getreden. Dit vervangt de individuele studietoelage (IST). Uit een rapport van de Inspectie SZW bleek namelijk dat de IST onderbenut werd en gemeenten moeite hadden om de doelgroep te bereiken. Daarnaast was de gemiddelde hoogte van de studietoelage lager dan die van de studieregeling Wajong 2010. Ook waren er aanvullende voorwaarden, zoals het criterium “niet in staat zijn het wettelijke minimumloon te verdienen.”

Privacy

De gemeente is verplicht om zorgvuldig om te gaan met de privacy van inwoners. Persoonsgegevens worden daarom alleen verzameld en verwerkt volgens de geldende privacywetgeving, waaronder de Algemene Verordening Persoonsgegevens (AVG). Als aanvulling daarop heeft de gemeente het “[Privacy Protocol Toegang Sociaal Domein De Ronde Venen 2023](#)” vastgesteld. Het is voor de verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens tussen de gemeente en andere organisaties altijd noodzakelijk dat hiervoor een gerechtvaardigd doel is. Als het nodig is, worden er voor de uitwisseling van persoonsgegevens in het kader van dit beleidsplan nadere afspraken omtrent privacy en informatieveiligheid gemaakt.

Samenvatting

Op 14 januari 2020 stelde de gemeenteraad het beleidsplan Armoede en Schulden 2020-2023 vast, met als hoofdmissie: 'Inwoners van de gemeente De Ronde Venen zijn vrij van problematische schulden en ervaren geen armoede'.

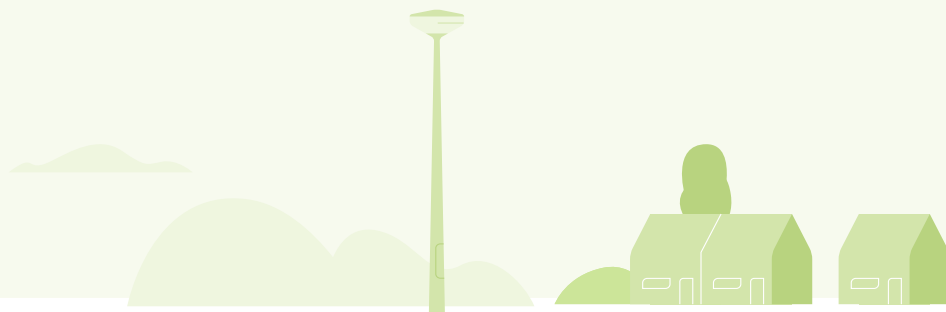
Aan deze missie is gezamenlijk gewerkt. Tegelijkertijd werd duidelijk dat sommige invloeden buiten de macht van de gemeente liggen. Denk hierbij aan inflatie, de energiecrisis en de coronapandemie. Dit neemt niet weg dat de gemeente alles op alles zet om problematische schulden te voorkomen en te beperken, nu en in de toekomst.

De beoogde doelgroep van het beleidsplan was gezinnen met minderjarige kinderen.

Uit de evaluatie komt naar voren dat we hen hebben bereikt. Wel bleek uit gesprekken met maatschappelijke partners dat de voorzieningen voor ouderen met een klein pensioen tekortschieten. Dat terwijl zij in de gemeente het grootste deel uitmaken van de inkomensgroep tot 120% van de bijstandsnorm.

Naast het bereiken van de beoogde doelgroep, zijn er met het beleidsplan ook vele andere doelen behaald, onder andere door vroegsignalering. Door dit soort maatregelen daalde de gemiddelde schuld van de inwoner. De gemiddelde schuld in de gemeente is € 27.543,-. Dat ligt onder het landelijke gemiddelde van € 40.222,- (NVVK, 2022).

Met de komst van het beleidsplan wordt er ook meer samengewerkt tussen maatschappelijke partners. Zo komen er tijdens het Partneroverleg meerdere organisaties samen om te praten over gezamenlijke oplossingen. Een concreet resultaat is dat een woningontuiming door huurachterstand slechts 1 keer is voorgekomen in de afgelopen 4 jaar.

OPGAVE 1: Preventie en vroegsignalering

In dit hoofdstuk wordt de volgende missie behandeld: 'We voorkomen dat financiële problemen ontstaan of verergeren'. Om dit te behalen, is het belangrijk dat inwoners weten waar ze informatie en hulp kunnen vinden, en dat ze de kennis en vaardigheden hebben om financiële keuzes te maken en niet in de schulden terecht komen.

Sommige groepen inwoners hebben hier extra ondersteuning bij nodig. Bijvoorbeeld mensen die betalingsachterstanden hebben of een levensgebeurtenis meemaken waarbij er een relatief groot risico is op het ontstaan van armoede en schulden.

Denk hierbij aan een scheiding, het verliezen van werk, arbeidsongeschiktheid of gezinsuitbreiding. Door deze groepen in een vroeg stadium te signaleren, kunnen preventief passende maatregelen worden genomen. Dit draagt niet alleen bij aan het individuele welzijn, maar helpt ook de maatschappelijke problematiek van armoede en schulden te verminderen.

In het beleidsplan staan de volgende doelen omtrent preventie en vroegsignalering:

- In 2020 kunnen inwoners en professionals de digitale sociale kaart makkelijk vinden. Vanaf 2020 is de informatie ook jaarlijks op papier beschikbaar;
- Er worden in de periode 2020-2023 trainingen in basisvaardigheden aangeboden;
- Er worden in de periode 2020-2023 financiële zelfredzaamheidstrainingen aangeboden rond diverse levensgebeurtenissen, zoals scheiden, 18 jaar worden en het overlijden van een dierbare;
- In 2020 wordt er gestart met vroegsignalering;
- Vanaf 2020 gaan we jaarlijks op 100 meldingen af in een vroeg stadium;
- In 2023 ligt de gemiddelde schuld van hen die zich aanmelden voor schuldhulpverlening onder het landelijke gemiddelde;
- Het aantal aanmeldingen per 10.000 inwoners grenst aan het landelijke gemiddelde.

In dit hoofdstuk gaan we uitgebreider in op deze doelen en leest u of ze zijn behaald of niet.

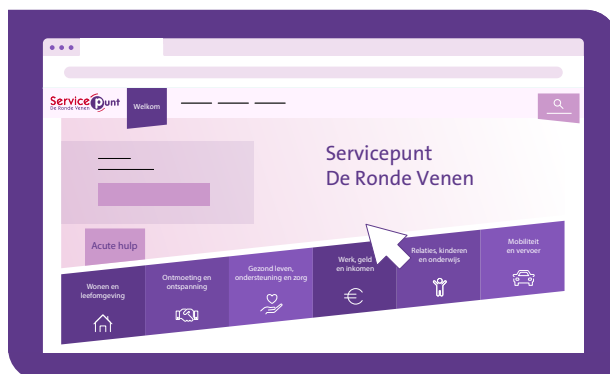
OPGAVE 1: PREVENTIE EN VROEGSIGNALERING

1.1 Meer zichtbaarheid voor armoederegelingen

In gesprekken met maatschappelijke partners is gebleken dat de armoederegelingen van de gemeente De Ronde Venen onvoldoende zichtbaar waren. Om daar verandering in te brengen, is in 2023 de opdracht Zichtbaarheid Armoederegelingen opgericht.

De eerste stap is het aanpassen van de sociale kaart. Meer informatie daarover vindt u in [paragraaf 1.2](#). De tweede stap is het maken van ondertitelde animatievideo's waarin de verschillende armoederegelingen in heldere taal worden uitgelegd. Op die manier zijn de regelingen ook te begrijpen voor inwoners die moeite hebben met de Nederlandse taal. Dat is voor deze groep extra belangrijk, aangezien laaggeletterdheid vaak in verbinding staat met armoede en een lagere zelfraadzaamheid.

De animatievideo's staan op de website van de gemeente en zijn gedeeld met de maatschappelijke partners, zoals het Servicepunt. Het voornemen is om soortgelijke video's te maken rondom levensgebeurtenissen, zoals 18 jaar worden.

1.2 Sociale kaart

Een sociale kaart is een digitale wegwijzer voor inwoners en professionals. Daarin staat alle informatie over regelingen, producten en diensten rondom zorg, welzijn, werk en inkomen.

Het doel was dat in 2020 de sociale kaart vindbaar is voor de doelgroep en dat die vanaf 2020 ook jaarlijks op papier beschikbaar is. De kaart is online te vinden, maar is ook [gepubliceerd](#) in de krant De Groene Venen. Daarnaast is de kaart met maatschappelijke partners gedeeld, die het op hun beurt weer kunnen uitprinten.

Het voornemen is om de sociale kaart elk jaar te actualiseren.

1.3 Kennis en vaardigheden inwoners

Het voornemen was om in de periode 2020-2023 trainingen aan te bieden op het gebied van basisvaardigheden en financiële zelfredzaamheid. Tussen 2020 en 2022 lag dat echter stil vanwege de coronapandemie. De volgende initiatieven gingen wel door:

- Kwadraad gaf trainingen over alle zaken die je als 18-jarige moet regelen. Deze waren bedoeld voor jongeren en hun ouders;
- Inwoners konden bij Geldfit, Startpunt Geldzaken en de Bibliotheek terecht met vragen over financiën;
- Het Geldpunt organiseert elke maandag een inloopspreekuur van 13.30 tot 15.30. Dit doen ze in samenwerking met Kwadraad en de Kredietbank Nederland (hierna: de Kredietbank).

OPGAVE 1: PREVENTIE EN VROEGSIGNALERING

1.4 Vroegsignalering

Elk jaar melden zich meer dan 70 huishoudens voor schuldhulpverlening. Statistieken tonen aan dat er gemiddeld pas na 5 jaar om hulp wordt gevraagd. De gemiddelde schuld is dan al opgelopen tot € 40.000,-. Het is dan lastig om nog tot een overeenkomst te komen met schuldeisers.

Door de wetswijziging in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) kunnen gemeenten eerder bijspringen. Vroegsignalering is daar een onderdeel van. Hierdoor kunnen inwoners met geldzorgen in een zo vroeg mogelijk stadium worden bereikt. Er kan dan actief hulp worden aangeboden om oplopende betalingsachterstanden en – als gevolg – problematische schulden te voorkomen.

Het doel om jaarlijks bij 100 meldingen vroegtijdig actie te ondernemen, bleek te laag ingeschat. In 2020 zaten de consultants al op 100 meldingen per maand. Om die reden is er een extra consultant gestart om alle meldingen op te pakken.

De aanpak is doelgericht: bedrijven, organisaties en de gemeente hebben een centraal meldpunt om betalingsachterstanden van klanten of werknemers te melden. Sinds 1 januari 2021 komen meldingen van zorgverzekeraars, energieleveranciers, Cazas Wonen en waterbedrijf Vitens binnen in het systeem Registratie Informatie Systeem (RIS).

De consultants Vroegsignalering bieden hierin ondersteuning; in de eerste plaats om betaling van lopende termijnen te hervatten, maar ook om regelingen voor achterstallige betalingen te treffen en de onderliggende oorzaken van financiële problemen te vinden.

Waar vroegsignalering in eerste instantie begon als projectplan, is het nu een integraal onderdeel van de gemeentelijke aanpak. In *bijlage 1* vindt u de werkwijze van de consultants. In de grafiek hieronder staan het aantal meldingen van betalingsachterstanden over de periode 2021-2023.

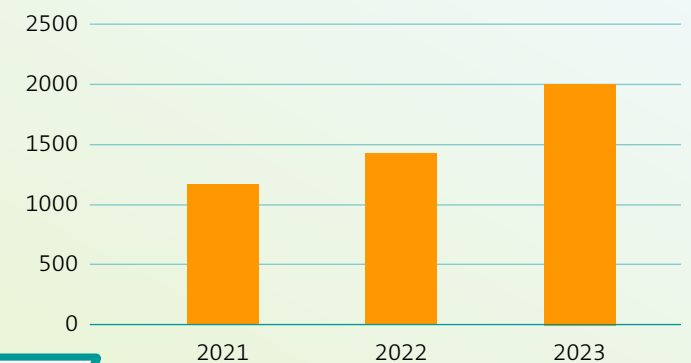
1.5 Schulden

De gemiddelde schuld in de gemeente De Ronde Venen is € 27.543,- terwijl het landelijke gemiddelde € 40.222,- is (NVVK, 2022). Daarmee zit de gemeente onder het landelijke gemiddelde en hebben we onze doelstelling behaald.

In de tabel op de volgende pagina is te zien dat de gemiddelde schuldenlast per inwoner daalt. Dit is mede te danken aan de implementatie van vroegsignalering.

De meest voorkomende schuldeisers zijn de Belastingdienst, zorgverzekeraars, incasso-organisaties, deurwaarders en gemeentelijke- en waterschapsbelastingen.

Meldingen vroegsignalering

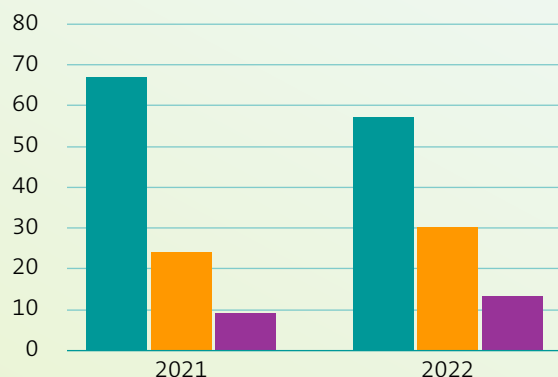
OPGAVE 1: PREVENTIE EN VROEGSIGNALERING

In 2022 zijn er landelijk 75.531 aanmeldingen geweest voor schuldhulpverlening. Dit is een daling ten opzichte van 2021. Toen stond de teller op 78.698. Wel zijn er meer aanmeldingen van inwoners met een modaal en bovenmodaal inkomen. De reden hiervoor is de energiecrisis en de inflatie (NVVK, 2023). De maatregelen die er zijn, zijn voor inwoners met een laag inkomen. Inwoners met een modaal en/of bovenmodaal inkomen lopen deze maatregelen vaak mis.

Inkomenscategorie

Percentage t.a.v. het aantal aanmeldingen

- Minimumloon of lager (€ 1.756 bruto per maand of minder)
- Modaal (€ 1.756 - € 3.167 bruto per maand)
- Bovenmodaal

Voor de gemeente De Ronde Venen waren de aanmeldingen als volgt:

Aantal aanmeldingen schuldhulpverlening

2021	55
2022	39
2023	31

Het aantal aanmeldingen voor schuldhulpverlening is landelijk 43 per 10.000 inwoners. Voor de gemeente De Ronde Venen is dit 31, onder het landelijke gemiddelde.

Onzichtbare schuldenaren

Uit het aantal aanmeldingen blijkt dat slechts een klein deel van de huishoudens in beeld is bij de gemeentelijke schuldhulpverlening. Er zijn een aantal maatregelen genomen, zoals het verbeteren van de samenwerking tussen de Kredietbank en enerzijds de gemeente, en anderzijds de maatschappelijke partners.

Daarnaast zijn de consultants van Werk en Inkomen alert op het signaleren en bespreken van schulden. Wel valt het op dat inwoners bij de consultants Vroegsignalering of bij het Geldpunt in beeld zijn als de schulden nog relatief klein zijn.

Wie maakt gebruik van de schuldhulpverlening?

Het merendeel van de inwoners in de gemeente De Ronde Venen dat gebruik maakt van de schuldhulpverlening heeft inkomsten uit werk of een bijstandsuitkering. Driekwart van de inwoners is alleenstaand. De overige inwoners zijn gehuwd/samenwonend en 2% is gescheiden.

OPGAVE 2: Versterken zelfredzaamheid

In dit hoofdstuk wordt de volgende missie behandeld: 'We versterken de (financiële) vaardigheden van inwoners'. Om dit te behalen, is het belangrijk dat inwoners geldplannen maken en dat alle maatschappelijke partners maatwerk bieden, integraal werken en weten wat er kan binnen de kaders van het beleidsplan. Daardoor neemt de armoede af en hebben inwoners minder problematische schulden.

In 2022 leefden er in Nederland 335 duizend huishoudens (4,4% van de bijna 7,7 miljoen) van een laag inkomen. Dit is minder dan in 2021; toen ging het om 6,3% van alle huishoudens. De afname komt onder andere door energiemaatregelen van de overheid, zoals kortingen en toeslagen. Van de huishoudens met een laag inkomen zijn 129 duizend hier al 4 jaar afhankelijk van om rond te komen.

In het beleidsplan staan de volgende doelen omtrent het versterken van zelfredzaamheid:

- Vanaf 2020 maken elk jaar meer inwoners gebruik van de online Geldplannen van het Nibud;
- In 2020 is voor de verschillende maatschappelijke partners duidelijk met welke kaders ze kunnen werken en welke wetgeving van toepassing is;
- In 2023 hebben meer schuldhulpverleningsklanten een (vrijwillige) budgetcoach tijdens en na de aflosperiode (nazorg);
- In de periode 2020-2023 worden inwoners vaker preventief geholpen bij financiële zaken. Dit leidt tot een positief resultaat of vervolghulp;
- In de periode 2020-2023 zien we jaarlijks een stijging van het aantal bezoeken bij het Geldpunt ten opzichte van het jaar ervoor;
- In de periode 2020-2023 zitten de armoedecijfers van de gemeente De Ronde Venen onder het landelijke gemiddelde;
- Meer inwoners komen (zeer) makkelijk rond van het netto-huishoudinkomen;
- In de periode 2020-2023 zorgen we voor een daling van het aantal zorgverzekerden in de Wanbetalersregeling;
- In 2023 zijn er minder woningontzuimingen als gevolg van huurachterstand.

In dit hoofdstuk gaan we uitgebreider in op deze doelen en leest u of ze zijn behaald of niet.

OPGAVE 2: VERSTERKEN ZELFREDZAAMHEID

2.1 Geldplannen van het Nibud

Startpunt Geldzaken is een dienst van het Nibud. Om financiële redzaamheid te bevorderen, kunnen huishoudens kiezen uit 12 verschillende online geldplannen, afhankelijk van hun situatie. In 2020 heeft de gemeente besloten om hier ook gebruik van te maken. Hiervoor werd elk jaar structureel € 3.000,- begroot.

In 2020 hebben de gemeente en de maatschappelijke partners dit onder de aandacht gebracht van de inwoners. Uit de evaluatie van 2023 blijkt echter dat inwoners nauwelijks gebruik maken van deze betaalde dienst. Bovendien heeft het Nibud een vergelijkbare dienst die gratis is.

Daarom is besloten om deze dienst per 1 oktober 2024 stop te zetten. Inwoners kunnen dan blijvend gebruik maken van de (gratis) dienst van het Nibud.

Gebruik geldplannen De Ronde Venen	
Jaar	Aantal gebruikers
2020	47
2021	34
2022	103
2023	70

2.2 Partneroverleg

In 2022 werd het startschot gegeven voor het Partneroverleg. Elke 3 maanden komen in het gemeentehuis verschillende maatschappelijke partners bij elkaar, zoals de Voedselbank, het Servicepunt, het Geldpunt en Kwadraad. Ook woningcorporatie Cazas Wonen en de Kredietbank schuiven aan, evenals de consultants uit de gemeente De Ronde Venen die betrokken zijn bij vroegsignalering.

Tijdens dit overleg worden de partners bijgepraat over welke hulp er is voor inwoners met financiële problemen en worden er gezamenlijke oplossingen besproken en aangeboden. Ook krijgen partners te horen welke wetten gelden en welke kaders er zijn. Dit heeft gezorgd voor een betere samenwerking tussen de maatschappelijke partners en de gemeente, bijvoorbeeld omdat iedereen elkaar makkelijker weet te vinden.

2.3 Schuldhulpverlening

Inwoners die zich aanmelden voor schuldhulpverlening krijgen een budgetcoach van Stichting Tympaan-De Baat. Met de Kredietbank is afgesproken dat de coach vóór de aanvraag van het schuldhulpverleningstraject betrokken is, maar ook tijdens en na. Als de inwoner zich voldoende zelf kan redden, moedigt de coach aan om steeds meer financiële zaken zelf te regelen.

Daarnaast krijgen inwoners vaker preventief hulp bij financiële zaken. Dit is een concreet resultaat van het Partneroverleg, dat in [paragraaf 2.2](#) is omschreven. Maatschappelijke partners werken namelijk meer samen, bespreken onderling casussen en blijven op de hoogte van elkaars werkzaamheden. Inwoners hebben hier ook profijt van, omdat ze maar één keer hun situatie hoeven te delen met een professional en dus niet meer met meerdere organisaties.

In 2023 is afgesproken dat als de consultant Vroegsignalering een inwoner doorverwijst, dit altijd wordt vastgelegd. Hierdoor heeft de gemeente niet alleen de aantallen helder, maar is het ook duidelijk welke hulpbehoefte er is.

OPGAVE 2: VERSTERKEN ZELFREDZAAMHEID

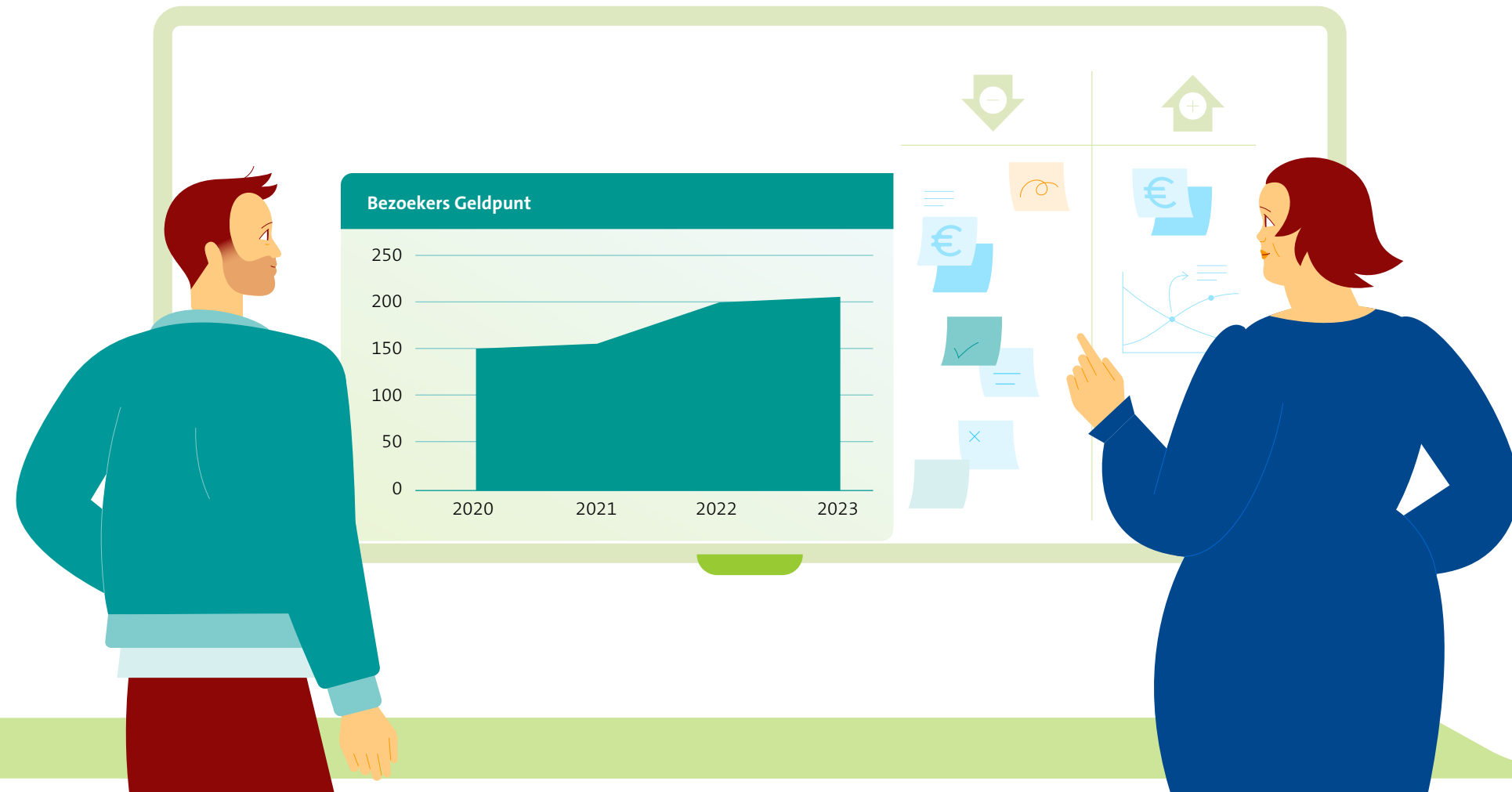
2.4 Geldpunt

In 2022 en 2023 heeft het Geldpunt aanzienlijk meer bezoek gehad, vaak met vragen over belastingen en toeslagen. In de grafiek hieronder staat het jaarlijkse aantal bezoeken aan het Geldpunt.

Opvallend was dat vooral inwoners van 60 jaar en ouder langskwamen, vaak om de energietoeslag aan te vragen.

Een grote groep oudere inwoners moet enkel rond zien te komen van hun AOW, het basispensioen van de overheid. Het toegenomen aantal bezoeken legde de noodzaak bloot om de behoeften en uitdagingen van deze groep beter te begrijpen en aan te pakken.

Om te bepalen of de dienstverlening van het Geldpunt aangepast en verbeterd moet worden, adviseert de gemeente om in 2024 en 2025 opnieuw te evalueren. Dat moet antwoord geven op de vraag wie er blijvend gebruikmaakt van het Geldpunt en hoe deze groep inwoners zelfredzaam kan worden.

OPGAVE 2: VERSTERKEN ZELFREDZAAMHEID

2.5 Cijfers

In de periode 2020-2023 zaten de armoedecijfers van de gemeente De Ronde Venen onder het landelijke gemiddelde. Dit kwam onder andere door de maatregelen die het Rijk heeft genomen, zoals het verhogen van de toeslagen en het minimumloon.

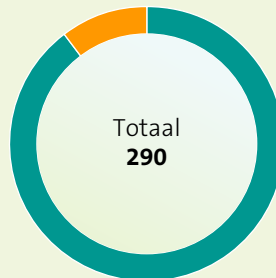
Het doel dat inwoners (zeer) makkelijk rond kunnen komen van het netto-huishoudinkomen was niet meetbaar. Dit kon daarom niet worden geëvalueerd.

Het aantal zorgverzekerden in de Wanbetalersregeling konden we wel inzichtelijk maken. Het gaat hier om inwoners die 6 maanden of langer geen premie betalen voor een basisverzekering en vervolgens zijn aangemeld voor een bestuursrechtelijke premieheffing bij de Stichting Centraal Administratie Kantoor AWBZ (CAK). In de grafieken is te zien dat het aantal wanbetalers is gedaald, grotendeels door de start van vroegsignalering.

Met bijstand   Zonder bijstand

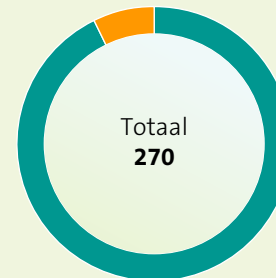
2019

30 (10,34%)
260 (89,66%)

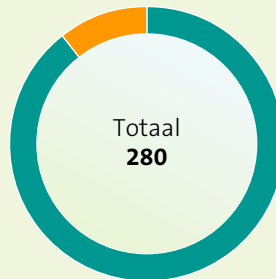
2021

20 (7,41%)
250 (92,59%)

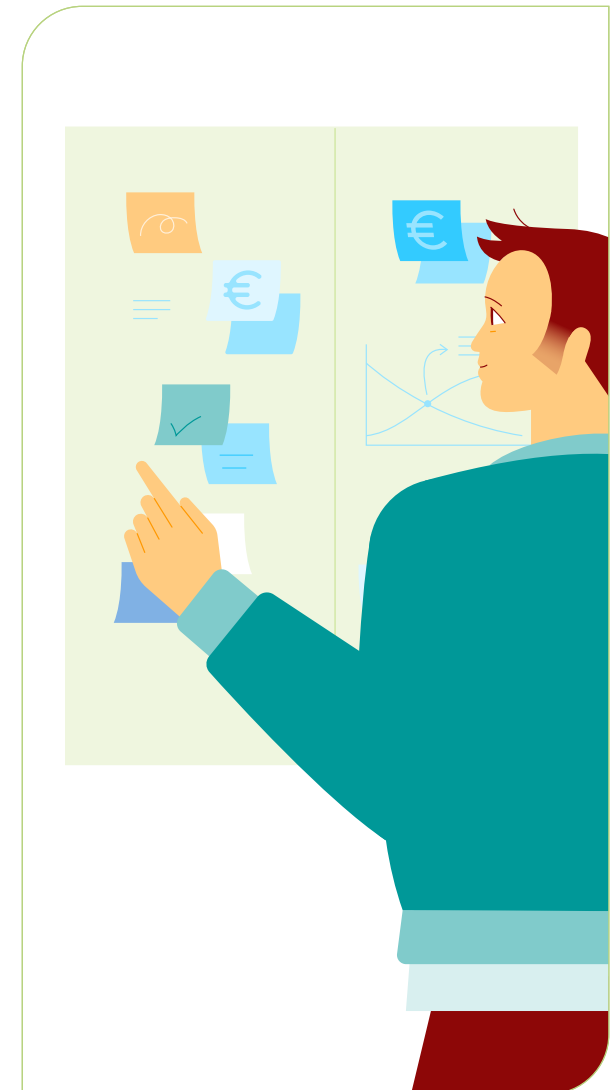
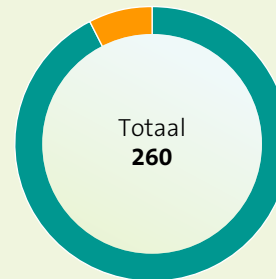
2020

30 (10,71%)
250 (89,29%)

2022

20 (7,69%)
240 (92,31%)

OPGAVE 2: VERSTERKEN ZELFREDZAAMHEID

2.6 Woningontruimingen

Er is een ontruimingsprocedure nodig als de verhuurder de huurder uit huis wil laten zetten. Bijvoorbeeld vanwege een huurachterstand, een hennepplantage of illegale onderverhuur. De rechter beoordeelt of de verhuurder rechtmatig handelt. Als dit het geval is, vaardigt de rechter een ontruimingsvonnis uit.

In 2019 is er een overeenkomst opgesteld tussen Cazas Wonen en de gemeente De Ronde Venen met de naam 'Hoofdovereenkomst voorkomen huisuitzettingen en voorkomen problematische schulden'. Het doel is om huisuitzettingen door een huurschuld zoveel mogelijk in een vroeg stadium te beperken. Dit kan door de huurder te ondersteunen op financieel, sociaal en/of sociaal psychisch vlak, waardoor problematische schulden voorkomen kunnen worden. Daarnaast is Cazas Wonen een vaste partner van het partneroverleg ([zie paragraaf 2.2](#)) waar gezamenlijk wordt gewerkt aan het voorkomen van woningontruimingen door een huurachterstand.

In de tabel hiernaast is af te lezen dat in de afgelopen 4 jaar maar 1 woning is ontruimd door een huurachterstand.

In het nieuwe beleidsplan Armoede en Schulden wordt de doelstelling opgenomen dat er in 2028 geen woningontruimingen zijn geweest als gevolg van een huurachterstand.

Aantallen aanzeggingen en uitgevoerde ontruimingen				
	2020	2021	2022	2023
Aanzegging tot ontruiming	10	14	9	12
Daadwerkelijk ontruimd	1	3	5	2
Reden	Wegens vertrek naar onbekende bestemming	1 ontruiming vanwege huurachterstand en 2 vanwege overlast	3 ontruimingen wegens vertrek naar onbekende bestemming en 2 overlast/niet-bewoning	2 ontruimingen wegens huur opzeggingen

OPGAVE 3: Inkomensondersteuning

In dit hoofdstuk wordt de volgende missie behandeld: 'We zetten erop in dat iedereen zoveel mogelijk kan meedoen met sociale, sportieve en culturele activiteiten, zorg en andere zaken die we belangrijk vinden'. Om dit te behalen, is het belangrijk dat de drempel om hulp te zoeken bij financiële problemen kleiner wordt en inwoners gebruikmaken van de regelingen en voorzieningen. Om dit te stimuleren, wordt inkomensondersteuning gericht ingezet en bieden we meer maatwerk aan.

In het beleidsplan staan de volgende doelen omtrent inkomensondersteuning:

- In de periode 2020-2023 maken elk jaar meer mensen die hier recht op hebben gebruik van miniregelingen, in het bijzonder werkende minima en hun kinderen;
- In 2020, 2021 en 2022 maakt 25% respectievelijk 30% en 35% van de inwoners gebruik van de *collectieve zorgverzekering minima*;
- In 2020, 2021 en 2022 maakt 40% respectievelijk 45% en 50% gebruik van de *individuele inkomensloes*;
- In 2021 maakt 70% van de kinderen van werkende minima ouders gebruik van miniregelingen;
- In 2021 maakt 100% van de bijstandskinderen gebruik van miniregelingen;
- De gemeentelijke bijdrage aan de *collectieve zorgverzekering* wordt in 2020 en 2021 stapsgewijs verhoogd;
- De regeling Inkomensondersteuning Chronisch Zieken en Gehandicapten (ICG) wordt per 1 januari 2021 beëindigd.

In dit hoofdstuk gaan we uitgebreider in op deze doelen en leest u of ze zijn behaald of niet.

OPGAVE 3: INKOMENSONDERSTEUNING

3.1 Minimaregelingen

Minimaregelingen zijn voorliggende voorzieningen voor inwoners die moeten rondkomen van een laag inkomen. Het gaat hier om een inkomen tussen de 100% en 120% van de bijstandsnorm. Van welke regeling er gebruik gemaakt kan worden, hangt af van de hoogte van het inkomen.

Er zijn verschillende regelingen. Bijvoorbeeld van de gemeente of die via een subsidieregeling aangevraagd moeten worden bij maatschappelijke partners.

Hierna worden de regelingen van de gemeente toegelicht. Ook leest u in de bijgevoegde tabellen hoeveel aanvragen er per jaar zijn geweest voor elke regeling en wat de verdeling is tussen inwoners met een uitkering en inwoners met een inkomen.

Bijzondere bijstand

De *bijzondere bijstand* is bedoeld voor inwoners die onverwacht extra noodzakelijke kosten hebben die ze niet zelf kunnen betalen. Deze kosten worden ook niet vergoed door een andere partij. In het nieuwe beleidsplan wordt gemeten wat dit voor inwoners heeft betekend en hoeveel extra kosten er zijn gemaakt.

Vanaf 1 januari 2024 is de inkomensgrens voor *bijzondere bijstand* verhoogd van 110% naar 120% van de bijstandsnorm. Dit betekent dat er onder de 120% geen draagkrachtberekening hoeft te worden gemaakt. Voldoet de aanvraag aan de voorwaarden? Dan vergoedt de gemeente 100% van het bedrag.

Welke kosten worden vergoed en welk beleid wordt gevoerd op *bijzondere bijstand*, verschilt per gemeente. In grote lijnen komt de *bijzondere bijstand* van de gemeente De Ronde Venen overeen met die van omliggende gemeenten. Het advies voor de komende jaren is om deze regeling niet aan te passen.

In de onderstaande tabel is onder andere af te lezen dat het aantal aanvragen voor *bijzondere bijstand* toeneemt.

Bijzondere bijstand (Exclusief studietoeslag, individuele inkomens toeslag, collectieve zorgverzekering en energietoeslag):

Jaar	Aantal toegekende aanvragen	Met een uitkering	Uitkerings-gerechtigde	Niet-uitkerings-gerechtigde
2020	190	158	83,2%	16,8%
2021	283	197	69,6%	30,4%
2022	292	222	76,0%	24,0%
2023	347	299	86,2%	13,8%

OPGAVE 3: INKOMENSONDERSTEUNING

Stichting Urgente Noden (SUN) De Ronde Venen

Stichting Urgente Noden (SUN) is op 28 juni 2023 opgericht om financiële noodhulp te verlenen aan inwoners van de gemeente De Ronde Venen. Ze bieden dit aan in natura, als financiële bijdrage of in de vorm van een renteloze lening. Daarmee voorzien ze in basisbehoeften waar met wettelijke regelingen en (gemeentelijke) voorzieningen niet aan kan worden voldaan.

Het voornemen is om de stichting jaarlijks en structureel te blijven steunen. In februari 2024 heeft de gemeente een subsidieaanvraag voor € 200.000,- goedgekeurd. Ook is het advies om voor de stichting € 25.000,- per jaar op te nemen in de begroting Armoede en Schulden.

Individuele inkomenstoelage

De *individuele inkomenstoelage* is bedoeld voor inwoners die 3 jaar of langer een laag inkomen hebben, zonder zicht op verbetering. Een voorwaarde voor de toeslag is dat de inwoner ouder is dan 21 jaar en jonger dan de AOW-leeftijd.

De inkomensgrens voor *individuele inkomenstoelage* is 110% van de bijstandsnorm. Voor de andere regelingen is dat 120% of hoger. Het advies is om dit niet aan te passen. In vergelijking met andere gemeenten zit de gemeente De Ronde Venen namelijk al op de hoogste vergoeding. Ook zijn er aanzienlijke kosten verbonden aan het verhogen van de inkomensgrens en het uitvoeren daarvan. Met het oog op de bezuinigingen van 2026 houden we de regeling daarom zoals die is.

Uit onderstaande tabel blijkt onder andere dat het percentage inwoners dat gebruikmaakt van de *individuele inkomenstoelage* gelijk blijft. Als inwoners recht hebben op de regeling, dan blijft het recht behouden.

Cijfers omtrent de Individuele Inkomenstoelage (ITT)

Jaar	Aantal toegekende aanvragen	Met een uitkering	Uitkerings-gerechtigde	Niet-uitkerings-gerechtigde
2020	200	155	77,5%	22,5%
2021	194	150	77,3%	22,7%
2022	169	124	73,4%	26,6%
2023	210	157	74,8%	25,2%

Studietoelage

De *studietoelage* is voor scholieren en studenten die niet kunnen werken door een beperking of chronische ziekte. Vanwege een wetswijziging is er geen sprake meer van beleidsvrijheid en is het voor alle gemeenten gelijkgesteld. Om deze reden is de verordening *individuele studietoelage* 2015 ingetrokken. De beleidsregels *individuele studietoelage* 2023 zijn opgesteld en vastgesteld door het college op 23 januari 2023.

Cijfers omtrent de studietoelage

Jaar	Aantal toegekende aanvragen	Met een uitkering
2020	3	0
2021	6	0
2022	7	3
2023	9	0

OPGAVE 3: INKOMENSONDERSTEUNING

Stichting Jongeren Actief

Dankzij *Stichting Jongeren Actief* kunnen alle jongeren deelnemen aan sport, kunst en cultuur, ook als daar thuis geen geld voor is. Van alle regelingen maken inwoners hier het meest gebruik van, vooral voor zwemlessen. De stichting neemt de kosten voor hun rekening, variërend van contributie voor de sportclub tot de aanschaf van materialen, zoals een tenue.

In de tabel hieronder staat hoeveel inwoners in de periode 2020-2023 een aanvraag deden voor *Stichting Jongeren Actief*.

Omdat er veel animo is voor deze regeling, wil het college dat *Stichting Jongeren Actief* wordt voortgezet en gestimuleerd. De subsidie is daarom per 2024 verhoogd van € 60.000,- naar € 75.000,-. Dit is geregeld in de eerste bestuursrapportage van 2024.

Iedereen Actief

Iedereen Actief is bedoeld voor volwassenen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Zij krijgen een bijdrage van maximaal € 150,- voor deelname aan sport, kunst of cultuur. Denk hierbij aan zwemles of een lidmaatschap voor de sportvereniging, muziekvereniging of toneelclub. Ook kosten van culturele cursussen of entreetickets voor musea en voorstellingen zijn inbegrepen. In voorgaande jaren werd maximaal € 100,- vergoed. Om de regeling aantrekkelijker te maken, is het bedrag sinds 1 januari 2023 verhoogd naar € 150,-.

In de tabel hieronder staat hoeveel inwoners in de periode 2020-2023 een aanvraag deden voor *Iedereen Actief*.

Door de coronapandemie was het aantal aanvragen in 2021 gedaald. Sport-, kunst- en cultuuractiviteiten konden toen niet doorgaan. Het aantal steeg in 2022 en 2023, maar was daarmee nog niet terug op het oude niveau. Dit komt onder andere door de economische crisis en het feit dat inwoners het bedrag eerst uit eigen zak moeten betalen, voordat ze een vergoeding krijgen. Het advies is dan ook om inwoners het bedrag niet meer te laten voorschieten. Dit moet de regeling toegankelijker maken.

Kansen voor alle kinderen en Stichting Leergeld De Ronde Venen

In 2017 is *Kansen voor alle kinderen* gestart om kinderen uit gezinnen met een laag inkomen te ondersteunen. Dit gebeurt in natura, bijvoorbeeld met een fiets, kleding of laptop. Zo kunnen alle kinderen meedoen op school. Ook wordt er maatwerk geleverd waar nodig. Dit verkleint de kans op sociale en financiële uitsluiting. De gemeente betaalt *Kansen voor alle kinderen* nu uit eigen middelen.

Uit de evaluatie van 2022 is gebleken dat de regeling niet wordt gebruikt waarvoor het bedoeld is. Zo zijn er vooral elektrische fietsen verstrekt, terwijl de Kringloop en de jongerenwerkplaats normale, goedkopere fietsen aanbieden. Daarom komt er een alternatief onder de naam *Stichting Leergeld De Ronde Venen*. De gemeente hoopt hiermee de doelgroep beter te ondersteunen en tegelijkertijd te besparen op de uitvoeringskosten. De taken zullen niet meer door de gemeente worden uitgevoerd, maar door de stichting zelf.

De verwachting is dat deze regeling per 1 september 2024 ingaat.

Cijfers omtrent Stichting Jongeren Actief	
Jaar	Aantal deelnemers
2020	233
2021	240
2022	285
2023	280

Cijfers omtrent Iedereen Actief	
Jaar	Aantal toegekende aanvragen
2020	111
2021	46
2022	71
2023	75

Cijfers omtrent Kansen voor alle kinderen				
Jaar	Aantal toegekende aanvragen	Met een uitkering	Uitkerings-gerechtigde	Niet-uitkerings-gerechtigde
2020	113	51	45,1%	54,9%
2021	124	68	54,8%	45,2%
2022	207	85	41,6%	58,4%
2023	51	26	51,0%	49,0%

Zomeractie en Sinterklaasactie

Elk jaar zijn er 2 extra acties voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen: de *zomeractie* en de *Sinterklaasactie*. Deze acties zijn een samenwerking tussen de gemeente, de Voedselbank en Stichting Tympaan-De Baat.

Met de *zomeractie* krijgen kinderen een bon van € 50,- om iets leuks voor zichzelf te kopen, zoals een tas, jas of schoenen. Dit kunnen ze besteden bij een lokale winkelier. Voor de *Sinterklaasactie* kunnen ouders het verlanglijstje van hun kind(eren) doorgeven. Elk kind krijgt op pakjesavond een cadeau ter waarde van € 50,-.

Ouders met een bijstandsuitkering krijgen elk jaar een brief met informatie. Ook de klantmanager Inkomen informeert ouders hierover. 70% van de doelgroep maakt uiteindelijk gebruik van deze acties. Dat het percentage niet hoger ligt, komt waarschijnlijk door de deadline. Ouders hebben nu 6 weken de tijd om te reageren. Om de *Sinterklaasactie* meer onder de aandacht te brengen, hebben kinderburgemeesters een oproep gedaan. Dit leidde ertoe dat de IJsbauw in Mijdrecht kaartjes uitdeelde aan kinderen die recht hadden op de *Sinterklaasactie*.

Dat een gemeente dit aanbiedt, is niet vanzelfsprekend. Uit rondgang langs 12 omliggende gemeenten blijkt dat de gemeente De Ronde Venen de enige is die deze extra actie heeft.

[Zie hier de oproep van de kinderburgemeesters](#)

3.2 Collectieve zorgverzekering

Van 2020 tot 2022 is er weinig aandacht besteed aan de *collectieve zorgverzekering*. Dit kwam door personeelsswisselingen op de beleidsfunctie. Er is wel over gecommuniceerd via persberichten, abri's en posters langs de weg.

In 2023 lag de focus op het creëren van meer bekendheid rondom de *collectieve zorgverzekering*. Wat hierbij hielp, was het invoeren van spreekuren met de klantmanager Inkomen. Aan de klantmanager is gevraagd om de *collectieve zorgverzekering* actief te benoemen in gesprekken. We zagen vervolgens een stijging in het aantal gebruikers. Dit is terug te zien in de tabel hieronder.

Cijfers omtrent Collectieve zorgverzekering

Jaar	Aantal gebruikers
2021	544
2022	506
2023	562
2024	674

Ook het Geldpunt heeft spreekuren waar inwoners vragen kunnen stellen over de *collectieve zorgverzekering*. Hier wordt goed gebruik van gemaakt. In 2022 sloot ook een klantmanager Inkomen aan bij deze spreekuren. Dit bleek zo'n succes, dat is besloten altijd een klantmanager Inkomen bij deze spreekuren te laten zijn.

Om de *collectieve zorgverzekering* aantrekkelijker te maken – met name voor de minima – is de bijdrage aan de pakketten verhoogd. Omdat de bijdrage sinds 2020 niet gelijk is gebleven, kozen inwoners vaak voor andere zorgverzekeraars die een goedkoper basispakket aanboden. Door een bijdrageverhoging hebben inwoners nu de mogelijkheid om met de *collectieve zorgverzekering* een standaard- of toppakket te kiezen. Daarnaast kunnen ze ook gebruik maken van aanvullende dekkingen, zoals fysiotherapie en tandheelkundige zorg.

OPGAVE 3: INKOMENSONDERSTEUNING

De bijdrage zal vanaf nu ook elk jaar geïndexeerd worden met een bedrag gelijk aan de inflatie. Hierdoor blijft het in lijn met de stijgende kosten van zorg en levensonderhoud.

In de begroting is € 50.000,- extra opgenomen voor de *collectieve zorgverzekering*. Het begrote bedrag komt jaarlijks uit op € 150.000,-.

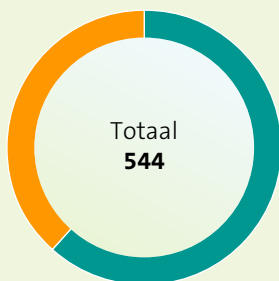
In de grafieken is te zien dat de doelen rondom het gebruik van de *collectieve zorgverzekering* zijn behaald.

Met bijstand   Zonder bijstand

2021

209 (38,4%)

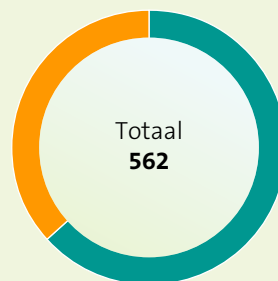
335 (61,6%)

2023

206 (36,7%)

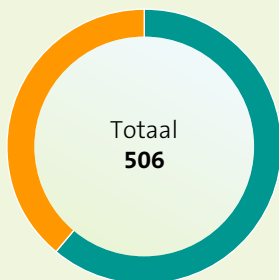
356 (63,3%)

2022

197 (38,9%)

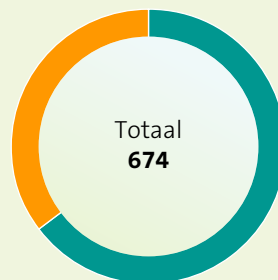
309 (61,1%)

2024

239 (35,5%)

435 (64,5%)

3.3 Inkomensondersteuning Chronisch Zieken en Gehandicapten (ICG)

De *Inkomensondersteuning Chronisch Zieken en Gehandicapten (ICG)* valt onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Dit houdt in dat er geen uitsluiting mag zijn op basis van inkomen. In de oude regeling was dat wel het geval. Toen mocht het inkomen niet meer dan 120% van de bijstandsnorm zijn.

Het is niet gelukt om de regeling nu al te beëindigen. Het advies is om dat per 1 januari 2025 te doen.

In onderstaande tabel is onder andere af te lezen hoeveel aanvragen er zijn geweest.

Inkomensondersteuning Chronisch Zieken en Gehandicapten (ICG)

Jaar	Aantal toegekende aanvragen	Met een uitkering	Uitkerings-gerechtigde	Niet-uitkerings-gerechtigde
2020	404	87	21,5%	78,5%
2021	275	72	26,2%	73,8%
2022	275	73	26,5%	73,5%
2023	323	69	21,4%	78,6%

OPGAVE 4:

Schuldhulpverlening

In dit hoofdstuk wordt de volgende missie behandeld: 'We lossen schulden samen op of maken ze beheersbaar'. Om dit te behalen, is het belangrijk dat schuldenaren hulp krijgen, de schuldhulpverlening succesvol is en er minder uitval is. Ook moeten schuldenaren vaker een saneringskrediet krijgen en moet de gemeente budgetbeheer aanbieden aan inwoners die moeite hebben met budgetteren.

In het beleidsplan staan de volgende doelen omtrent schuldhulpverlening:

- Na aanmelding volgt binnen 2 weken een gesprek waarin de hulpvraag wordt vastgesteld;
- Bij een crisisaanmelding wordt er binnen 3 dagen actie ondernomen;
- In 2021 kreeg de klant binnen 8 weken na het eerste gesprek een beschikking. Sinds 2022 krijgt de klant binnen 6 weken een beschikking;
- Vanaf 2020 duurt de stabilisatiefase maximaal 4 maanden;
- In 2023 is er minder uitval tussen aanmelding en intake;
- In 2023 wordt een aantal zaken vaker met een positief resultaat afgerond of wordt er vervolghulp aangeboden. Het gaat hier om intake, stabilisatie, budgetbeheer en duurzame financiële verlening, schuldregeling en Wsnp.
- In 2023 is er een hoger slagingspercentage voor schuldregelingen;
- In 2020 is er een kredietfaciliteit;
- In 2023 zijn er minstens zoveel schuldsaneringen als schuldbemiddelingen;
- Vanaf 2020 biedt de gemeente inwoners ook budgetbeheer aan. Voor hen is schuldregeling (nog) niet mogelijk;
- In de periode 2020-2023 realiseren we een trendbreuk in het aantal toekenningen en uitgaven beschermingsbewind;

In dit hoofdstuk gaan we uitgebreider in op deze doelen en leest u of ze zijn behaald of niet.

OPGAVE 4: SCHULDHULPVERLENING

4.1 Kredietbank Nederland

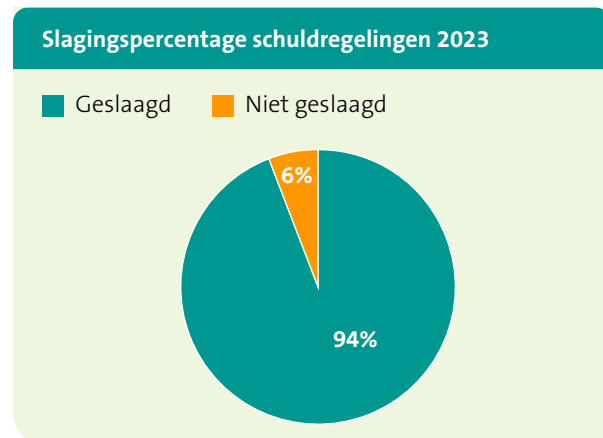
Vanaf 1 juli 2020 koopt de gemeente De Ronde Venen schuldhulpverlening in bij de Kredietbank. Dit is een sociale bank die er voor inwoners met schulden is en hen op weg helpt naar een toekomst zonder geldzorgen.

De samenwerking tussen de gemeente en de Kredietbank ging niet zonder slag of stoot. Door de coronapandemie en de personeelswisselingen bij de gemeente was er een gebrek aan communicatie. In 2022 en 2023 is er actief gewerkt aan het herstel van het contact. Dit zorgde voor een aanzienlijke verbetering van de samenwerking en daarmee ook een contractverlenging.

Er zijn verschillende doelen behaald:

- De inwoner krijgt altijd binnen 3 werkdagen een uitnodiging voor een gesprek met de schuldhulpverlener;
- Bij een crisisaanmelding krijgt de inwoner ook altijd binnen 3 werkdagen een uitnodiging voor een gesprek met de schuldhulpverlener. Als er sprake is van een ernstig geval dat direct om actie vraagt, wordt de keuze aangeboden om te (video)bellen;
- Na het gesprek krijgt de inwoner altijd binnen 6 weken een beschikking. Dit is conform de werkwijze van de Kredietbank;
- Wat betreft de stabilisatiefase zijn er geen uitschieters; over het algemeen duurt die 3 maanden. Hierdoor blijven we binnen het maximum van 4 maanden;

- In 2023 is er tussen aanmelding en intake geen uitval geweest. Dat kwam door het snelle schakelen en de laagdrempelige toegang tot schuldhulpverlening;
- Het traject wordt vaker afgerond met een positief resultaat. In 2023 was het succespercentage 87,5%. Dit komt door de verkorting van de Wsnp, de langere nazorg en de samenwerking tussen het Geldpunt en de Kredietbank;
- De schuldregelingen zijn vaker geslaagd dan niet geslaagd. Dat is af te lezen uit de onderstaande grafiek.

- In 2023 is de gemeente De Ronde Venen aangesloten bij het Landelijke Waarborgfonds. Hierdoor kan er makkelijker een saneringskrediet worden aangeboden, waarmee schuldeisers kunnen worden afbetaald. De resterende schuld van de inwoner – het saneringskrediet – moet binnen anderhalf jaar worden afgelost;

Eén doelstelling is niet behaald, namelijk dat er in 2023 minstens zoveel schuldsaneringen als schuldbemiddelingen zijn. De Kredietbank geeft aan dat het aantal schuldbemiddelingen ten opzichte van schuldsaneringen 50% is. De reden hiervoor is dat pas in de tweede helft van 2023 is aangestuurd op schuldsaneringen. De verwachting is dat deze doelstelling in 2024 wel wordt behaald.

OPGAVE 4: SCHULDHULPVERLENING

4.2 Nazorg

Op 26 mei 2023 heeft Franc Weerwind, destijds minister voor Rechtsbescherming, aangekondigd dat de duur van de wettelijke schuldsanering (Wsnp) wordt verkort van 36 maanden tot 18 maanden. De Kredietbank is hierin meegegaan; in de overeenkomsten van vóór 1 juli 2023 staat een aflosterperiode van 36 maanden, daarna is deze ook teruggebracht naar 18 maanden.

Als inwoners met de oude regeling hun schuld binnen 36 maanden volledig hebben afbetaald, dan krijgen ze een verleningsbrief van de Kredietbank. Hierin staat dat de resterende maanden kunnen worden besteed aan nazorg. Hieronder vallen preventieve maatregelen om nieuwe schulden te voorkomen.

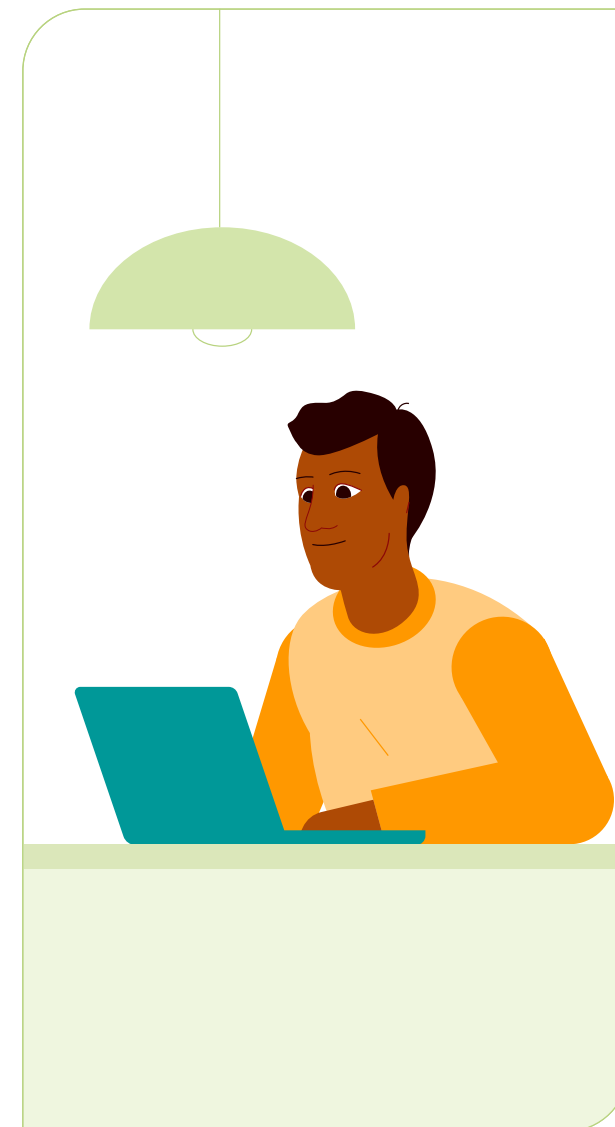
Tot nu toe heeft de gemeente geen budgetbeheer aangeboden aan inwoners voor wie schuldregeling niet of nog niet mogelijk is. De reden hiervoor was het verschil in tarieven en gebrek aan onderlinge afspraken met de Kredietbank. Er is besloten om hier alsnog mee te starten vanaf 28 november 2023.

De Kredietbank voert ook beschermingsbewind uit. Dit betekent dat een bewindvoerder helpt om geldzaken goed te regelen als de inwoner dat zelf niet kan. De Kredietbank doet dit nu vanuit Leeuwarden, maar breidt dit ook uit naar Midden-Nederland. Er wordt samen met de Kredietbank en andere bewindvoerders een convenant afgesloten. Zo kan de gemeente meer sturen en controleren op de dienstverlening van de bewindvoerders.

Het aantal toekenningen en uitgaven van beschermingsbewind stijgt in de gemeente De Ronde Venen. Hiermee realiseert de gemeente geen trendbreuk.

Toekenningen en uitgaven beschermingsbewind

Jaar	Toekenningen	Uitgaven
2020	82	€ 104.226,42,-
2021	88	€ 100.603,37,-
2022	99	€ 101.920,95,-
2023	109	€ 139.729,65,-

Advies

Op basis van de evaluatie en de sessies met maatschappelijke partners worden aanbevelingen gedaan voor het nieuwe beleidsplan.

De afgelopen tijd is er veel verbeterd om inwoners met een minimuminkomen beter te ondersteunen. Uit de evaluatie blijkt dat er ruimte is om dit verder te verbeteren.

Oudere doelgroep

Uit de gesprekken met maatschappelijke partners blijkt dat er nu (te) veel voorzieningen zijn voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. De voorzieningen voor ouderen met een klein pensioen schieten tekort. Dat terwijl alleenstaande gepensioneerden het grootste deel uitmaken van de groep inwoners met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Deze cijfers van het CBS (2021) zijn terug te zien in [bijlage 3](#).

Het advies is daarom om de eerdergenoemde *zomeractie* enkel in te zetten voor ouderen met een klein pensioen en/of een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Deze regeling is namelijk een waardevolle én noodzakelijke aanvulling op de bestaande regelingen waar deze ouderen aanspraak op kunnen maken. Inwoners die eerder gebruik konden maken van de vouchers kunnen nu terecht bij Stichting Leergeld De Ronde Venen; zij bieden alle faciliteiten die de voucher verschaft. Ook de Voedselbank biedt hulp.

Individuele inkomenstoelage

De inkomensgrens voor de *individuele inkomenstoelage* is 110% van de bijstandsnorm. Voor de andere regelingen is dat 120% of hoger. Zoals benoemd in [paragraaf 3.1: Minimaregelingen](#) > *Individuele inkomenstoelage* is het advies om dit niet aan te passen. In vergelijking met andere gemeenten zit de gemeente De Ronde Venen namelijk al op de hoogste vergoeding. Ook zijn er aanzienlijke kosten verbonden aan het verhogen van de inkomensgrens en het uitvoeren daarvan. Met het oog op de bezuinigingen van 2026 houden we de regeling daarom zoals die is.

Advies

Gemeentepas

Uit de evaluatie blijkt dat er steeds minder gebruik wordt gemaakt van de regeling *Iedereen Actief*. Ook komt naar voren dat inwoners telkens opnieuw hun bankafschriften en andere administratie moeten laten zien om in aanmerking te komen voor de Kredietbank, de Voedselbank, het Geldpunt en andere regelingen.

Om het gebruik van de regelingen te stimuleren, de drempel om deze aan te vragen te verlagen en de uitvoeringskosten te verminderen, is het voorstel om een gemeentepas in te voeren. Deze is gebruiksvriendelijk, toegankelijk en kan aan diverse thema's worden gekoppeld, zoals duurzaamheidsvoorzieningen, de Bibliotheek en de minimaregelingen.

Omdat er geen declaratieregeling meer is, wordt de regeling *Iedereen Actief* ook een stuk eenvoudiger en laagdrempeliger. Daarnaast is de verwachting dat het gebruik van de minimaregelingen stijgt. De budgetten zullen dan ook omhoog moeten gaan.

In 2024 wordt onderzocht welke bijdragen de invoering van een gemeentepas kan leveren.

Inkomensondersteuning Chronisch Zieken en Gehandicapten (ICG)

Het advies is om de *Inkomensondersteuning Chronisch Zieken en Gehandicapten* te beëindigen per 1 januari 2025. Dit was het voornemen conform het beleidsplan 2020-2023 en met de aanpassingen die zijn gemaakt omtrent de *collectieve zorgverzekering*, is er ook een passende vervanging. De *collectieve zorgverzekering* is per 2024 ruim verhoogd; met name de uitgebreide pakketten en de bedragen worden elk jaar geïndexeerd conform de inflatie. Hierdoor is de *collectieve zorgverzekering* dekkend.

De *collectieve zorgverzekering* is er voor inwoners met een laag inkomen en biedt toegang tot goede en betaalbare zorg. Daarnaast kunnen inwoners een regeling treffen om het verplicht eigen risico gespreid te betalen. Is het eigen risico niet opgemaakt? Dan wordt het resterende bedrag in het nieuwe jaar automatisch teruggestort.

De *collectieve zorgverzekering* vergoedt ook voor 100% de eigen bijdrage Wmo. Voor de Wet langdurige zorg (Wlz) wordt tot € 370,- vergoed*.

*Bedrag is vastgesteld in het jaar 2024.

Sociale Kaart

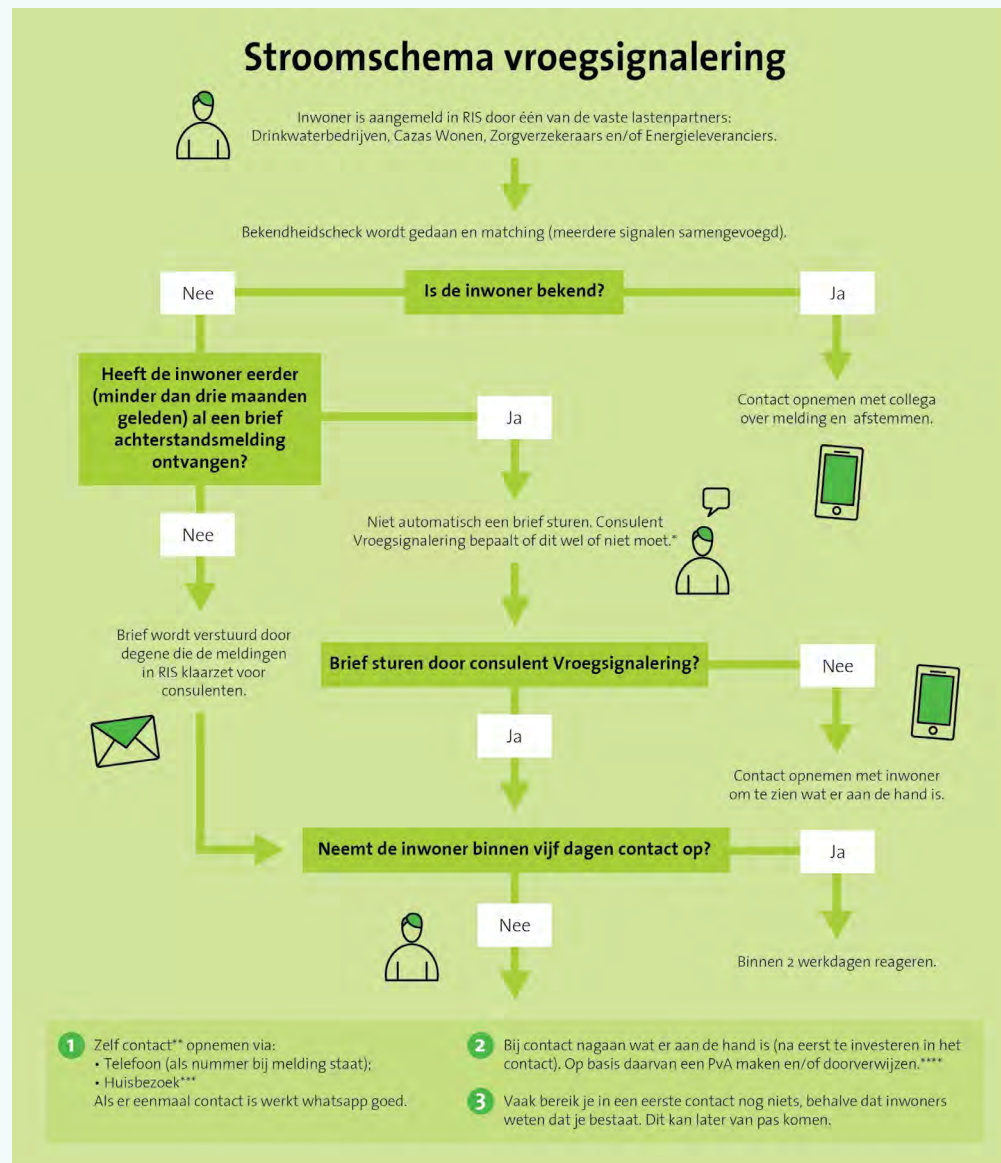
De sociale kaart is een belangrijk middel om inwoners te bereiken. In de sessies met de maatschappelijke partners is gebleken dat deze beter vindbaar moet zijn. Ook was de sociale kaart een aantal jaar niet geüpdatet en/of gepubliceerd. In 2023 is dit weer een vaste taak geworden en dat zal ook zo blijven.

Bijlagen

BIJLAGE 1: STROOMSCHEMA VROEGSIGNALERING

*Afwegingskader wel of geen brief sturen is of er al eerder contact is geweest met de inwoner en of er een PvA is opgesteld. Als dat zo is, kan er beter direct contact opgenomen worden in plaats van dat er een brief gestuurd wordt.

**Als er contact is, is het doel om verbinding met de ander te krijgen. Als de ander je vertrouwt, krijg je meer voor elkaar. Dus niet recht op het doel af (redden van de financiën), maar oog hebben voor wat de inwoner drijft, waarom hij/zij doet wat hij/zij doet. Pas dan kun je effectief verder.

***Een huisbezoek wordt gedaan als:

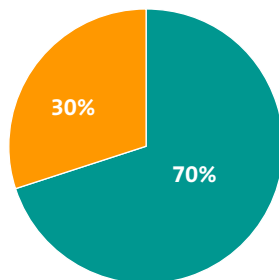
- Er op een andere manier geen contact mogelijk is;
- Er één melding met een hoge achterstand is (bij zorgverzekering opletten op aantal maanden achterstand), of als:
- Er meerdere meldingen zijn;
- Iemand een hoge leeftijd heeft of juist relatief jong is;
- Iemand uit een achterstandswijk komt;
- Er eerder melding van achterstand geweest is.

****Doorverwijzen kan naar:

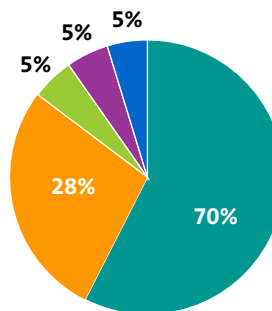
- Budgetcoaching/geldpunt;
- Kredietbank;
- Sociaal juridische hulpverlening;
- Beschermingsbewind;
- Servicepunt;
- Voedselbank;
- Bemoezorg;
- Andere collega's (Participatie, WMO, jeugd e.d.);
- Het Vierde Huis;
- Kleine interventies eventueel zelf regelen.

BIJLAGE 2: KENMERKEN KLANTEN SCHULDHULPVERLENING: PEILDATUM: 30-06-2023
Kinderen

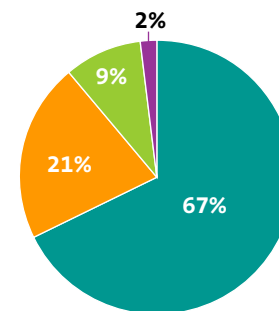
- Geen kinderen
- Kinderen tot 18 jaar

Inkomen

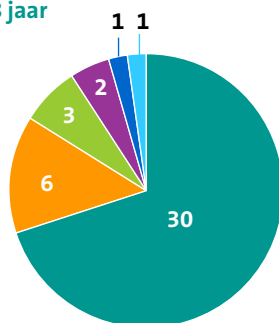
- Meer dan €1400
- Minder dan €600
- Tussen €600 en €800
- Tussen €800 en €1000
- Tussen €1200 en €1400

Huishoudtype

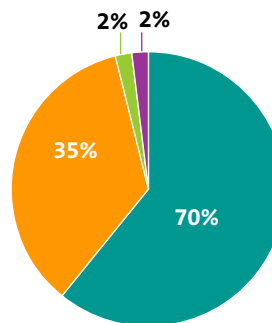
- Alleenstaand
- Gehuwd
- Samenwonend
- Gescheiden

Aantal kinderen onder de 18 jaar

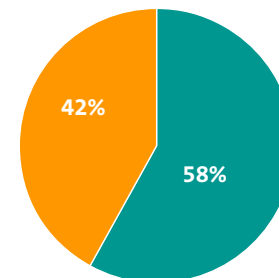
- 0 jaar
- 3 jaar
- 2 jaar
- 4 jaar
- 6 jaar
- 1 jaar

Leeftijd

- Tussen 27 en 45 jaar
- Tussen 45 en 65 jaar
- Jonger dan 27 jaar
- Ouder dan 65 jaar

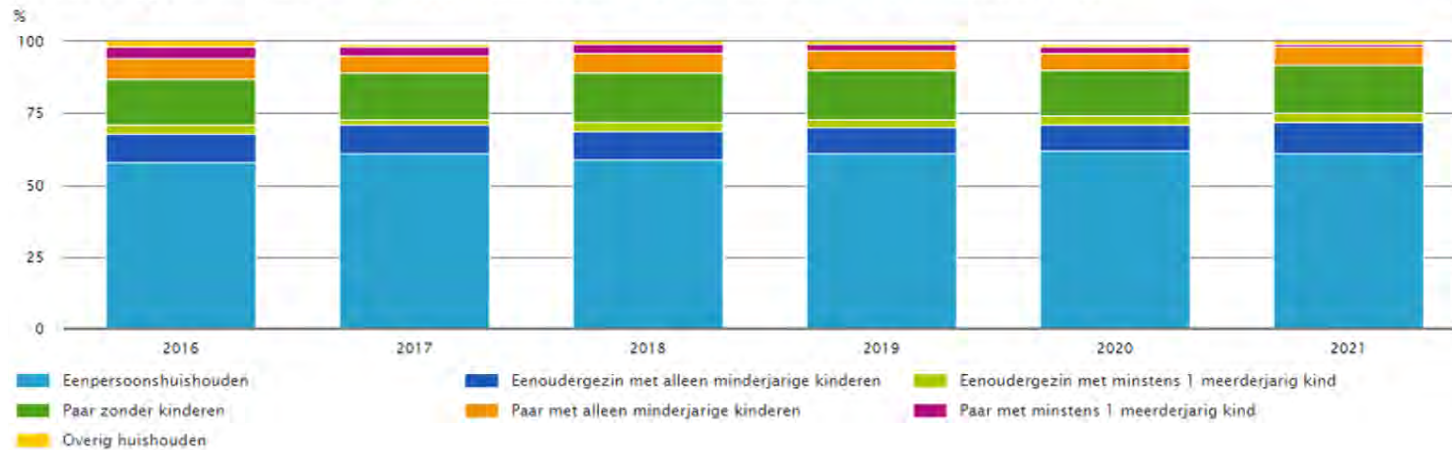

Geslacht

- Man
- Vrouw

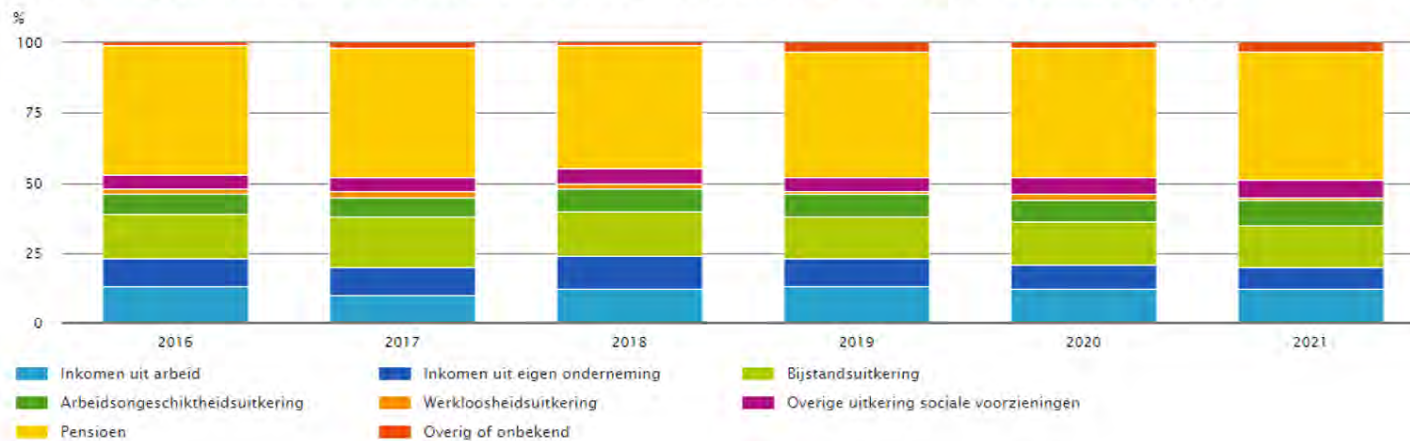

BIJLAGE 3: CBS CIJFERS

Huishoudtype van huishoudens tot 120% van het sociaal minimum in De Ronde Venen, 2016-2021

Voornaamste inkomensbron van huishoudens tot 120% van het sociaal minimum in De Ronde Venen, 2016-2021

LITERATUURLIJST

CBS. (2023). [Aandeel huishoudens met geregistreerde problematische schulden per schuldregistratie.](#)

CBS. (2023). [Armoede en sociale uitsluiting 2023.](#)

CBS. (2023). [Huishoudens met geregistreerde problematische schulden in De Ronde Venen.](#)

Christoffels, I., Baay, P., Bijlsma, I., & Levels, M. (2016). *Over de relatie tussen laaggeletterdheid en armoede*. Den Haag: Stichting Lezen & Schrijven i.s.m. ecbo.

Keizer, M. (2018). *Lezen = begrijpen*. Den Haag: Stichting Lezen & Schrijven

Nibud. (21 januari 2023). [Koopkrachtveranderingen 2022-2023.](#)

NVVK. (2023) [Jaarverslag.](#)

NVVK. (2022). [Module Vroegsignalering.](#)

Colofon:

Versie: September 2024

Auteur: Mathilda Nuij

Vormgeving: Clarify

